

PATVIRTINTA

Kupiškio rajono savivaldybės tarybos

2016 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. TS-115

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2016–2018 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

2016

IVADAS

Kupiškio rajono savivaldybės 2016–2018 metų strateginis veiklos planas (toliau – SVP) – detalus institucijos veiklos planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į rajono situacijos analizę, suformuluoti Kupiškio rajono savivaldybės 2016–2018 metų strateginiai tikslai, uždaviniai ir priemonės, apibrėžiamos Savivaldybės vykdomos programos, numatomos lėšos ir finansavimo šaltiniai joms įgyvendinti.

SVP rengimo procesas susijęs su Savivaldybės biudžeto rengimu ir strateginio planavimo ciklu. Strateginis veiklos planas parengtas siekiant efektyviai panaudoti turimus ir planuojamus gauti finansinius, materialiuosius ir darbo išteklius, atlikti veiklos stebėseną, atsiskaityti už rezultatus.

SVP sudaro penkios įvairius Savivaldybės veiklos sektorius apimančios programos. Kiekvienoje programoje iškelti trejų metų veiklos strateginiai tikslai, uždaviniai šiems tikslams pasiekti, suformuluotos priemonės ir konkretizuoti rezultatų pasiekimo rodikliai.

Kupiškio rajono savivaldybės 2016–2018 metų programos, strateginiai tikslai ir uždaviniai turi aiškias sąsajas su Kupiškio rajono plėtros iki 2020 metų strateginiu planu siekiant išlaikyti vienodą strateginių planavimo dokumentų struktūrą, užtikrinti strateginio planavimo vieningą integraciją.

Strateginį veiklos planą sudaro:

I. Bendroji informacija: aplinkos analizė (išorinių ir vidinių veiksnių analizė), SSGG analizė, Savivaldybės misija, strateginiai tikslai ir jiems pasiekti planuojamų išlaidų suvestinė.

II. Programų aprašymai: programų aprašymų dalyje pateikiama bendroji informacija apie programas, nurodomi jų tikslai, uždaviniai ir priemonės, finansavimo šaltiniai ir planuojami asignavimai, taip pat vertinimo kriterijai bei jų reikšmės.

I. KUPIŠKIO RAJONO APLINKOS ANALIZĖ

1.1. IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ

POLITINIAI-TEISINIAI VEIKSNIAI

Pagrindiniai norminiai teisės aktai, kuriais savo veikloje vadovaujasi Kupiškio rajono savivaldybė, yra šie: Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, vietos savivaldą reglamentuojantys įstatymai, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas ir kiti teisės aktai.

2012 metų pabaigoje darbą pradėjo nauja Vyriausybė, kuri įgyvendina savo *Šešioliktosios Vyriausybės 2012–2016 metų programą*¹, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“. Prioritetinių Vyriausybės programos veiklos sričių ir kryptių korekcija nacionaliniu lygmeniu, įstatymų bazės pokyčiai turi įtakos ir savivaldos lygmens veiklos planavimui, savivaldybių prioritetinių tikslų įgyvendinimo tęstinumui. Savivaldybės veiklai įtakos turės Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 metų veiklos prioritetai (vadovaujamasi 2016 metų veiklos prioritetų projektu), orientuoti į svarbiausius Vyriausybės tikslus: stabilaus ekonomikos augimo, skaidraus, atviro ir efektyvaus viešojo valdymo, energinio efektyvumo ir energetinio saugumo didinimo, švietimo, mokslo, kultūros ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimo bei Europos Sąjungos (ES), užsienio politikos ir šalies gynybos bei saugumo stiprinimo.

Visoms Lietuvos savivaldybėms itin svarbi buvo 2015 metų pradžia. Kovo mėn. įvyko savivaldybių tarybų rinkimai, kuriuose gyventojai pirmą kartą galėjo tiesiogiai rinkti savo miestų ir rajonų merus. Šių rinkimų rezultatai Kupiškio rajono savivaldybėje pateikiami 1 lentelėje.

1 lentelė

2015–2019 metų Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sudėtis

Kandidatų sąrašo pavadinimas	Mandatų skaičius
Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai	9

¹ Nuoroda į *Šešioliktosios Vyriausybės 2012–2016 metų programą*
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=439761&p_tr2=2

Lietuvos socialdemokratų partija	5
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga	5
Visuomeninis rinkimų komitetas „Kupiškio kraštą keiskime kartu“	3
Darbo partija	2
Partija Tvarka ir teisingumas	1
Iš viso:	25

Šaltinis - http://www.2013.vrk.lt/2015_savivaldybiu_tarybu_rinkimai/

Kupiškio rajono savivaldybės meru išrinktas Dainius Bardauskas – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų atstovas. Taryboje valdančiąją koaliciją sudaro Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai ir Lietuvos socialdemokratų partija.

Vienas svarbiausių Lietuvos strateginių dokumentų – 2012 m. gegužės 15 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XI-2015 patvirtinta *Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“*². Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ išskirtos pažangai svarbios vertybės – atvirumas, kūrybingumas ir atsakomybė, bei 3 pažangos sritys: visuomenė, ekonomika ir valdymas. Pokyčiai pažangos srityse įtvirtins pažangos vertybes, o šios taps sąmoningu žmonių siekiu kiekvienoje iš pažangos sričių. Laukiama šių sričių pokyčių: sumani visuomenė, sumani ekonomika ir sumanus valdymas. Tai 3 prioritetai, kurie detalizuoti rengiant vidutinio laikotarpio strateginius dokumentus, programas, planus.

Lietuvos pažangos strategijai „Lietuva 2030“ įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“ buvo patvirtinta *2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa*³ (toliau – NPP), kurioje yra suplanuotas Europos Sąjungos finansinės paramos ir nacionalinių išteklių panaudojimas ilgalaikiams 2014–2020 metų valstybės prioritetams pasiekti.

Didelis dėmesys šioje programoje skiriamas šalies regionų plėtrai. „Regioninės plėtros“ prioritetą apima regionų lygiu planuojamus uždavinius, susijusius su savivaldybių kompetencija, investicijomis į savivaldybėms priklausančią infrastruktūrą ir kt. Taip pat numatyta remti regioninės ir vietinės svarbos bendruomenines iniciatyvas ir taikyti tiesiogines intervencijas specifinių gyvenamųjų vietovių problemoms spręsti.

² Nuoroda į Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=425517&p_tr2=2

³ Nuoroda į 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programą

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=439028&p_tr2=2

Kupiškio rajono savivaldybė, organizuodama savo veiklą, privalo atsižvelgti į savivaldybėms tiesioginį ir netiesioginį poveikį darančius ES privalomojo pobūdžio teisės aktus – direktyvas, reglamentus, sprendimus ir į svarbesnius rekomendacinio pobūdžio dokumentus – rekomendacijas, komunikatus, gaires, strategijas. ES teisės aktai reguliuoja daugelį sričių, tradiciškai priklausančių regioninės ir vietos valdžios kompetencijai: viešuosius pirkimus, aplinkos apsaugą, ekonominės veiklos reguliavimą, viešųjų paslaugų teikimą, privačių įmonių subsidijavimą.

Ypač svarbūs savivaldybių veiklai yra *Lietuvos Respublikos Partnerystės sutartis*⁴ (patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d.) ir *2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa*⁵, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. Ši veiksmų programa skirta šalies konkurencingumui, inovacijoms ir gyventojų užimtumui didinti. Ją sudaro 3 kryptys: pažangus ūkio augimas ilguoju laikotarpiu, tausiu išteklių naudojimu paremtas augimas, auganti socialinė sanglauda.

Panevėžio regiono plėtros taryba, siekdama užtikrinti efektyvų Europos Sąjungos investicijų planavimą ir su jomis susijusių sprendimų priėmimą, 2015 m. spalio 15 d. sprendimu Nr. 51/4S-23 „Dėl Panevėžio regiono 2014-2020 metų plėtros plano patvirtinimo“ patvirtino *Panevėžio regiono 2014–2020 m. plėtros planą*⁶. Panevėžio regiono plėtros plano prioritetai, tikslai ir uždaviniai nustatyti atsižvelgiant į 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Regioninė plėtra“ tarpinstituciniame veiklos plane nustatytus tikslus ir uždavinius. Panevėžio regiono plėtros plano priemonės suplanuotos atsižvelgiant į ministerijų, atsakingų už ūkio sektorius, planuojamus asignavimus Panevėžio regionui.

Taip pat vienas iš pagrindinių Savivaldybės strateginio planavimo dokumentų, kuriame suplanuotas Europos Sąjungos finansinės paramos, nacionalinių ir Savivaldybės išteklių panaudojimas ilgalaikiams 2014–2020 metų Savivaldybės prioritetams pasiekti, yra Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-714 patvirtinta *Panevėžio regiono integruota teritorijų vystymo programa*⁷ (Kupiškio rajono savivaldybės daliai taip pat buvo pritarta Kupiškio

⁴ Nuoroda į Lietuvos Respublikos partnerystės sutartį

<http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/lietuvos-respublikos-partnerystes-sutartis>

⁵ Nuoroda į 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą

http://esinvesticijos.lt/uploads/documents/docs/160_61751e80960605f6c8c1a2545e5c1449.pdf

⁶ Nuoroda į Panevėžio regiono 2014–2020 m. plėtros planą

http://www.lietuvosregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Panevezio%20apskritis/PANEVEZIO%20RPP%20projekta%2015_10_15_be%20proj.pdf

⁷ Nuoroda į Panevėžio regiono integruota teritorijų vystymo programą

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/a4412ce057b511e5825682aa0fc6b8d5>

rajo savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. TS-252 „Dėl pritarimo Panevėžio regiono integruotos teritorijų vystymo programos 2014–2020 metų projekto tikslams, uždaviniams, priemonėms ir veiksams, numatomiems įgyvendinti Kupiškio rajono savivaldybėje“). Šios programos tikslas – sumažinti nedarbo lygį didinant ekonominį aktyvumą ir gerinant gyvenimo kokybę.

Kupiškio rajono savivaldybės veikla planuojama orientuojantis į nacionaliniu lygiu patvirtintų strategijų prioritetus, taip pat atsižvelgiant į Panevėžio regiono strateginio planavimo dokumentuose numatytus prioritetus ir tikslus.

Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. TS-69 buvo patvirtintas Kupiškio rajono plėtros iki 2020 metų strateginis planas, kuriame įvardyta Savivaldybės vizija bei svarbiausios plėtros sritys: ekonomikos, verslo ir darnios kaimo plėtros, švietimo, sveikatos ir socialinio sektoriaus vystymo, turizmo, kultūros, inžinerinės, transporto bei komunalinio ūkio infrastruktūros vystymo bei Kupiškio rajono savivaldos gerinimo.

EKONOMINIAI VEIKSNIAI

Šalies prognozuojami makroekonominiai rodikliai

Kaip teigiama Lietuvos banko parengtose Lietuvos ekonomikos apžvalgose bei makroekonominėse prognozėse⁸, šalies ūkio augimas yra sulėtėjęs. Tokiai ekonominei raidai įtaką daro tarptautinė aplinka. Pirmaisiais 2015 metų mėnesiais dėl pablogėjusios Rusijos ūkio padėties Lietuvos eksportas į šią šalį sumažėjo maždaug ketvirtadaliu. Eksporto į Rusiją kryptis reikšmingai veikia transporto sektorių. Paskutiniu metu daugiau nei 90 proc. prekių eksporto į Rusiją sudaro reeksportas – prekės, pagamintos ne Lietuvoje. Reeksporto mažėjimas daugiausia neigiamos įtakos turi vežėjams, prekybos įmonėms ir sandėliavimo paslaugų teikėjams. Padėtis kitoje atvirojo ūkio sektoriaus veikloje – pramonėje – geresnė. Apdirbamosios gamybos įmonės didžiąją dalį produkcijos eksportuoja į Europos Sąjungos šalis. Šių šalių ekonominė plėtra pamažu auga, taigi Lietuvos įmonės į jas eksportuoja vis daugiau ir Lietuvos gamintojų eksporto rinkos dalis Europos Sąjungos šalyse didėja. Apdirbamosios gamybos rezultatus taip pat palankiai veikia vidaus paklausa. Vidaus paklausa tebėra svarbiausias ūkio augimo veiksnys. Labiausiai prie ekonomikos augimo prisideda privatusis vartojimas. Jis didėja, nes namų ūkių pajamos palaipsniui auga, o taupymas, namų ūkių lūkesčiams tebesant geriems, nedidėja. Numatoma, kad privatusis vartojimas ir toliau nuosekliai augs, nes namų ūkių gaunamas pajamas gausins kylantis darbo užmokestis ir didesnis užimtumas.

⁸ Nuoroda į Lietuvos banko parengtas Lietuvos ekonomikos apžvalgas bei makroekonominės prognozes http://www.lb.lt/apzvalgios_prognozes

Iki šiol ūkio aktyvumą didino ir investiciniai projektai. Pokyčiai nekilnojamojo turto rinkoje ir įmonių plėtra iki šiol skatino gyvenamosios ir negyvenamosios paskirties pastatų statybą. Valstybės sektoriuje buvo plėtojami įvairūs infrastruktūros projektai. Numatoma, kad artimiausiu metu investicijų toliau gausės, iš dalies – dėl ankstesnės Europos Sąjungos finansinės perspektyvos lėšų panaudojimo. Tačiau dėl investicijų raidos esama daug neapibrėžtumo. Pablogėjusi tarptautinė aplinka gali skatinti įmones atidėti investicinius projektus.

Vartotojų kainų indeksas tebėra mažesnis nei prieš metus. Jo sumažėjimą daugiausia lemia kritusios energijos žaliavų kainos. Vartotojų kainos, neįskaitant energijos, didėja nedaug. Tačiau didėja paslaugų kainos. Jų kilimą skatina jau netrumpą laiką auganti vidaus paklausa. Numatoma, kad vidutinė metinė infliacija Lietuvoje šiemet sudarys –0,3 proc. Kitąmet, tolesnio energijos pigimo nenumatant, infliacija turėtų padidėti.

Lietuvos banko 2015 metų birželio mėn. paskelbtose vidutinės trukmės ekonominių rodiklių projekcijose numatoma, kad Lietuvos ūkis 2014 metais augo 3,0 proc., o atsižvelgus į 2014–2020 metų finansinės perspektyvos ES paramos panaudojimo planus, darbo jėgos mažėjimą dėl visuomenės senėjimo ir prekių bei paslaugų eksportą, bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) augimas 2015 metais sieks tik 2,0 proc. Tikimasi, kad 2016 metais BVP augimas išaugs iki 3,4 procento. Numatoma, kad nedarbo lygis 2016 metais sumažės iki 9,2 proc. Šalyje toliau augant darbo našumui, didėjant darbo jėgos paklausai, mažėjant nedarbo lygiui ir po truputį mažėjant darbo jėgos pasiūlai, darbo užmokestis padidės. Numatoma, kad darbo užmokestis 2015–2016 metais augs 4,9 proc. per metus.

Prognozuojami makroekonominiai rodikliai parengti remiantis 2015 metų rugsėjo mėnesį atnaujintomis šalies ūkio raidos perspektyvomis (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

Numatoma Lietuvos ekonomikos raida 2015–2016 m.⁹ (2015-09-08 prognozė)

	2015 m. rugsėjo mėn. prognozė		
	2014	2015*	2016*
Kainų ir sąnaudų kaita (% , pokytis per metus)			
Vidutinė metinė infliacija, apskaičiuota pagal SVKI	0,2	–0,5	1,5
BVP defliatorius	0,9	–0,3	1,3
Darbo užmokestis	4,7	4,5	4,9
Importo defliatorius	–3,1	–4,9	1,4
Eksporto defliatorius	–2,5	–3,4	1,3

⁹ Lietuvos makroekonominės prognozės: http://www.lb.lt/makroekonominės_prognozės (2015-09-08 duomenimis).

Ekonominis aktyvumas (palyginamosiomis kainomis; %, pokytis per metus)			
Bendrasis vidaus produktas	3,0	1,6	3,2
Privataus vartojimo išlaidos	5,6	4,0	4,0
Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos	1,6	1,8	1,2
Bendrojo pagrindinio kapitalo sudarymas	7,8	5,9	3,3
Prekių ir paslaugų eksportas	3,4	0,7	4,0
Prekių ir paslaugų importas	5,6	3,4	4,2
Darbo rinka			
Nedarbo lygis (vidutinis metinis; %, palyginti su darbo jėga)	10,7	9,6	9,1
Užimtųjų skaičius (%, pokytis per metus)	2,0	1,3	0,3
Išorės sektorius (%, palyginti su BVP)			
Prekių ir paslaugų balansas	0,0	-0,9	-1,1
Einamosios sąskaitos balansas	0,1	-1,9	-2,8
Einamosios ir kapitalo sąskaitų balansas	2,9	0,8	-0,9

*- prognozė

Valstybė toliau orientuojasi į ekonomikos augimą ir šalies konkurencingumo didinimą, darnios ir žinių visuomenės kūrimą, palankios investicijoms aplinkos bei tinkamos plėtrai įstatyminės bazės sukūrimą narystės Europos Sąjungoje sąlygomis, taip pat skatinant aktyvią veiklą.

Bendrasis vidaus produktas (BVP)

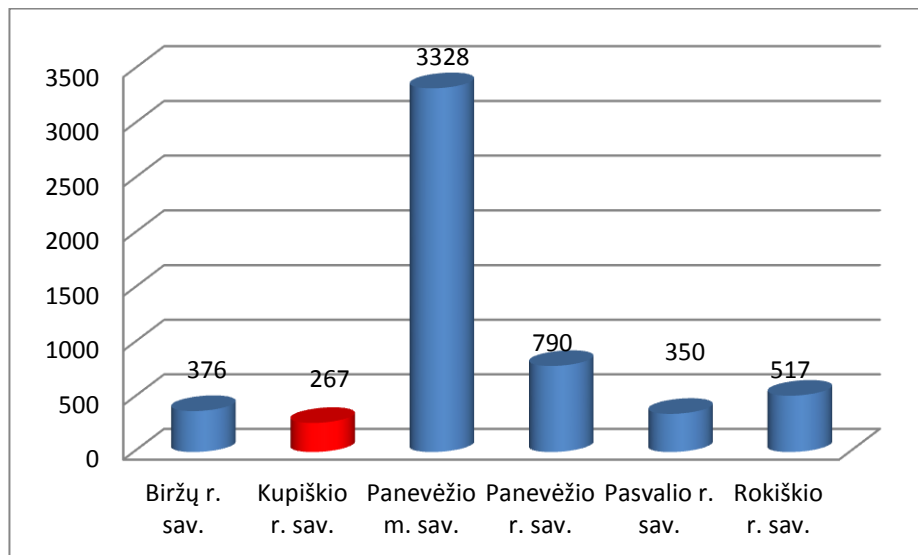
Pagal ekonominio išsivystymo lygį Panevėžio apskritis atsilieka nuo šalies vidurkio. Panevėžio apskrčiai tenka 5,9 proc. Lietuvoje sukuriama bendrojo vidaus produkto. 2014 metais vidutiniškai vienam gyventojui apskrityje buvo sukurta 9,1 tūkst. eurų BVP, tai 26,6 proc. mažiau nei vidutiniškai Lietuvoje. Oficialios statistinės informacijos apie bendrąjį vidaus produktą Kupiškio rajono savivaldybėje Lietuvos Statistikos departamentas nepateikia (informacija pateikiama tik apskričių lygmeniu). Nagrinėjant BVP dinamiką apskrityje, tikslinga vadovautis prielaida, kad didžioji dalis BVP sukurama Panevėžio miesto savivaldybėje, tai yra apskrities centre. Čia sukoncentruota didelė dalis pramonės, smulkaus bei vidutinio verslo įmonių.

Veikiantys ūkio subjektai

2015 metų Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybėje yra įregistruoti 778 ūkio subjektai, iš kurių veikia tik 267 (34,3 proc.). Nuo 2013 metais veikiančių ūkio subjektų skaičius Kupiškio rajono savivaldybėje sumažėjo 43. Iš viso Panevėžio apskrityje veikiančių ūkio subjektų yra 5628, kurių didžioji dalis (3328) veiklą vykdo Panevėžio miesto

savivaldybėje (56,1 proc.). Kupiškio rajono savivaldybėje veiklą vykdančių ūkio subjektų skaičius sudaro tik 4,5 proc. visų apskrities veikiančių ūkio subjektų.

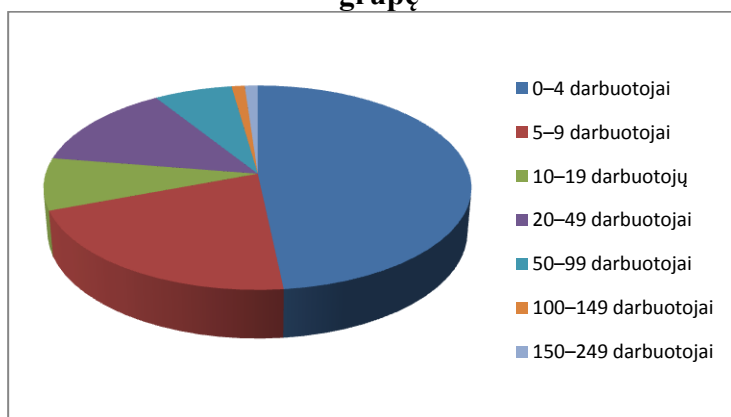
Veikiančių ūkio subjektų Panevėžio apskrityje skaičius 2016 m. sausio 1 d.

1 pav. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kupiškio rajono savivaldybėje vyrauja smulkios įmonės. Joje veikia 129 įmonės, kuriose dirba iki 4 darbuotojų (48,3 proc.). Tai atitinka bendrąją Panevėžio apskrities tendenciją, nes Panevėžio apskrityje įmonės, kuriose dirba iki 4 darbuotojų, taip pat sudaro didžiąją dalį (60,4 proc.) visų veikiančių įmonių. Kupiškio rajono savivaldybėje nėra nė vienos įmonės, kurioje dirbtų daugiau kaip 249 darbuotojai.

Veikiančių ūkio subjektų Kupiškio r. sav. skaičius 2016 m. sausio 1 d. pagal įmonių dydžio grupę

2 pav. proc. (Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas)

2015 metų pradžioje 26,2 proc. Kupiškio rajono savivaldybėje veikiančių įmonių deklaravo, kad per metus gauna ne daugiau kaip 5792,11 euro pajamų (2012 metais tokių ūkio subjektų buvo 39,1 proc.). Šis rodiklis nežymiai viršija bendrąją Panevėžio apskrities ir visos Lietuvos Respublikos tendenciją, kur įmonės, gaunančios iki 5792,11 euro pajamų per metus, sudaro atitinkamai 31,8 proc. ir 28,97 proc. visų veikiančių ūkio subjektų.

Kupiškio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvos Respublikoje, vyrauja didmeninės ir mažmeninės prekybos (27,1 proc.) ir aptarnavimo (17,7 proc.) srityse dirbančios įmonės. Toks ūkio subjektų pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos rūšis atitinka bendras šalies verslo vystymosi tendencijas.

Dalis gyventojų ūkinę-komercinę veiklą vykdo įsigydami verslo liudijimus LR Vyriausybės nustatytoms veiklos rūšims vykdyti. Pagal veiklos rūšis Kupiškio rajono savivaldybės gyventojai 2015 metais daugiausiai verslo liudijimų įsigijo statybos veiklai – 130 (2014 metais – 143) gyventojų, prekybinei veiklai – 103 (2014 metais – 111) gyventojų, statybinių stalių ir dailidžių veiklai – 48 (2014 metais – 47) gyventojai, kirpyklų, kosmetikos salonų, soliariumų veiklai – 46 (2014 metais – 46) gyventojai, variklinių transporto priemonių techninei priežiūrai ir remontui – 46 (2014 metais – 49) gyventojai.

Skatindama verslą, Savivaldybės taryba 2014 metams nustatė mažesnius fiksuotus pajamų mokesčio dydžius socialiai jautrioms gyventojų grupėms. 50 proc. sumažino mokestį už verslo liudijimus:

1) neįgaliesiems asmenims, asmenims, sulaukusiems senatvės pensijos amžiaus, tėvams (įtėviams), auginantiems tris ir daugiau vaikų (įvaikių) iki 18 metų, taip pat vyresnius, jeigu jie mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose, profesinių ar aukštųjų mokyklų dieniniuose skyriuose, tėvams (įtėviams), auginantiems neįgalų vaiką (įvaikį) iki 18 metų, taip pat vyresnį neįgalų vaiką (įvaikį), kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis, motinai (įmotei) arba tėvui (įtėviui), kuris (kuri) vaiką (įvaikį) iki 18 metų, taip pat vyresnį, jeigu šis mokosi dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje, profesinės ar aukštosios mokyklos dieniniame skyriuje, augina vienas (viena), bendrojo lavinimo, profesinių, aukštųjų mokyklų dieninių skyrių moksleiviams ir studentams, taip pat bedarbiams, kurie nustatyta tvarka įregistruoti teritorinėse darbo biržose;

2) asmenims, įsigyjantiems verslo liudijimą verstis verslo liudijime nurodytos rūšies veikla visoje Lietuvos Respublikoje, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių ir Marijampolės bei Neringos savivaldybių teritorijas, arba konkrečios

savivaldybės teritorijoje, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių ir Marijampolės bei Neringos savivaldybių teritorijas;

3) asmenims, įsigyjantiems verslo liudijimą verstis tradicinių amatų veikla;

4) asmenims, gaunantiems laikotarpį, kuriam įsigyjamas verslo liudijimas, su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų.

2014 metais Savivaldybės tarybos nustatytais lengvatomis pasinaudojo 341 (2013 metais – 353) asmuo, lengvatų suma – 6,2 (2013 metais – 5,6) tūkst. eurų.

2014 metais biudžeto lėšų smulkiąjam ir vidutiniam verslui remti neskirta.

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI)

Daugiausia TUI vienam gyventojui 2014 metų duomenimis Panevėžio apskrityje teko Panevėžio miesto savivaldybėje – 2486 eurai, mažiausiai Kupiškio rajono savivaldybėje – 178 eurai. Šis rodiklis Kupiškio rajone nuo 2009 iki 2014 metų, kaip ir kitose regiono savivaldybėse, svyravo. Mažiausias šis rodiklis buvo 2013 metais (131 euras/gyv.), didžiausias – 2010 metais (189 eurai/gyv.).

3 lentelė

Tiesioginės užsienio investicijos 2012–2014 m.

Vietovė	Iš viso, mln. eurų			Vienam gyventojui, eurų		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	12100,64	12719,90	12864,83	4072	4321	4404
Panevėžio apskritis	240,62	287,22	394,37	993	1203	1251
Biržų r. sav.	8,38	9,32	9,83	310	352	379
Kupiškio r. sav.	3,23	2,50	3,33	166	131	178
Panevėžio m. sav.	222,15	246,05	236,63	2282	2554	2486
Panevėžio r. sav.	0,71	7,96	12,88	19	212	346
Pasvalio r. sav.	5,77	6,45	7,20	212	242	275
Rokiškio r. sav.	0,39	14,94	24,50	12	456	761

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Materialinės investicijos

Šalies materialinės investicijos į ilgalaikį materialųjį turtą sumažėjo nuo 5,9 mlrd. eurų 2013 metais iki 5,6 mlrd. eurų 2014 metais. Kaip ir ankstesniais metais, didžiausias investuotojų dėmesys teko pagrindiniams šalies miestams – Vilniui, Kaunui ir Klaipėdai. Vilniaus miesto

savivaldybei teko trečdalis visų šalies materialinių investicijų (1,8 mlrd. eurų), Kauno miesto savivaldybėje – 0,6 mlrd. eurų, Klaipėdos miesto savivaldybėje – 0,5 mlrd. eurų. Kupiškio rajono savivaldybėje materialinės investicijos, palyginti su 2012 metais (11596 tūkst. eurų), šiek tiek išaugo ir 2014 metais siekė 12811 tūkst. eurų, tačiau šis rodiklis buvo mažiausias Panevėžio regione.

2014 metais vienam šalies gyventojui teko vidutiniškai 1908 eurų materialinių investicijų. Dalyje šalies savivaldybių materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, viršijo šalies vidurkį, iš jų Klaipėdos rajono (4046 eurai), Visagino (3426 eurai), Vilniaus miesto (3385 eurai) ir Klaipėdos miesto (3339 eurai) savivaldybėse. 2014 metais investuotojų dėmesio labiausiai stokojo Skuodo, Šalčininkų, Prienų rajonų savivaldybės, kuriose vienam gyventojui teko mažiausia materialinių investicijų dalis šalyje. Kupiškio rajono savivaldybėje materialinės investicijos 1 gyventojui, palyginti su 2012 metais (590 eurų/gyv.), šiek tiek išaugo ir 2014 metais siekė 679 eurus/gyv., bei buvo šiek tiek didesnis, nei Biržų (621 euras/gyv.) ir Pasvalio (635 eurai/gyv.) rajonų savivaldybėse.

4 lentelė

Materialinės investicijos 2012–2014 m.

Vietovė	Iš viso, tūkst. eurų			Vienam gyventojui, eurai		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	5305553	5933867	5594813	1776	2006	1908
Panevėžio apskritis	266277	305713	251154	1090	1271	1059
Biržų r. sav.	16760	21467	16272	613	803	621
Kupiškio r. sav.	11586	10748	12811	590	559	679
Panevėžio m. sav.	145863	181273	133295	1490	1872	1392
Panevėžio r. sav.	49235	36269	39551	1291	963	1059
Pasvalio r. sav.	18123	29147	16776	659	1082	635
Rokiškio r. sav.	24710	26809	32449	730	810	999

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Statyba

Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys Savivaldybėje, palyginus 2010 metų ir 2014 metų duomenis, išaugo 16,1 proc. (2014 metais darbų apimtys siekė 9069 tūkst. eurų (be PVM). Visu 2010–2014 metų laikotarpiu statybose atliktų darbų apimtys kito netolygiai – augo ir mažėjo. Staigus darbo apimčių augimas Savivaldybėje fiksuotas 2011 metais – iki 12459 tūkst. eurų. Analizuojamu laikotarpiu didžiausias augimas apskrityje fiksuotas 2013 metais, kuomet

atliktų darbų apimtys išaugo 44,0 proc., palyginti su 2012 metų apimtimis. Šalyje 2010–2014 metais statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys augo 59 proc.

5 lentelė

Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys (be PVM), tūkst. eurų

Vietovė	2010	2011	2012	2013	2014	Pokytis proc., lyginant 2010 m. ir 2014 m.
Lietuvos Respublika	1 489 447	1 897 924	1 821 077	2 110 143	2 522 466	59,0
Panevėžio apskritis	90 468	109 481	90 246	129 958	110 686	18,3
Biržų r. sav.	8 832	13 847	10 422	18 578	10 371	17,4
Kupiškio r. sav.	7 809	12 459	7 097	7 255	9 069	16,1
Panevėžio m. sav.	28 224	30 491	28 210	53 216	44 037	56,0
Panevėžio r. sav.	18 439	20 754	13 198	20 701	18 953	2,3
Pasvalio r. sav.	12 491	11 792	19 309	11 316	11 892	-5,0
Rokiškio r. sav.	14 673	20 138	12 010	18 892	16 364	11,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2014 metais Lietuvoje baigti statyti 4456 nauji gyvenamieji pastatai. 4453 gyvenamuosiuose namuose įrengti 7624 butai, t. y. 1698 butais, arba 28,7 proc., daugiau nei 2013 metais. 2014 metais 38,2 proc. visų baigtų statyti butų buvo Vilniaus, 10,8 proc. – Kauno, 7,8 proc. – Vilniaus rajono savivaldybėse.

2014 metais pastatyta 1070 naujų negyvenamųjų pastatų, jų bendrasis plotas sudarė 827 tūkst. kv. m, t. y. 95 tūkst. kv. m, arba 13 proc., daugiau negu 2013 metais. Daugiausia pagal bendrąjį plotą baigta statyti gamybos, pramoninių pastatų ir sandėlių (250,6 tūkst. kv. m) bei prekybos, viešbučių ir maitinimo įmonių pastatų (191,2 tūkst. kv. m). Pažymėtina, kad 2014 metais 37,6 proc. visų naujai pastatytų negyvenamųjų pastatų bendrojo ploto buvo Vilniaus apskrityje (Vilniaus miesto savivaldybėje – 28,6 proc.) ir 17,3 proc. – Kauno apskrityje.

Pagal pastatytų naujų negyvenamųjų pastatų skaičių (16 baigtų statyti negyvenamųjų pastatų) Kupiškio rajono savivaldybė 2014 metais dalijosi antrą-trečią vietą regione, aplenkusi Biržų (10 pastatų), Panevėžio rajono (11 pastatų) ir Pasvalio rajonų (3 pastatai) savivaldybes. Rokiškio rajono savivaldybė taip pat pastatė 16 negyvenamųjų pastatų. 2014 metais Panevėžio regione buvo pastatyti 74 nauji negyvenamieji pastatai.

Pagal išduotų leidimų statybai skaičių Kupiškio rajono savivaldybė, išdavusi 27 leidimus negyvenamųjų pastatų statybai, buvo trečioje vietoje tarp Panevėžio apskrities savivaldybių.

2014 metais Kupiškio rajono savivaldybėje buvo baigti statyti 5 butai, kurių naudingas plotas sudarė 0,7 tūkst. kv. m. Tai mažiausias rodiklis regione.

Transportas

Panevėžio apskritis yra patogioje geografinėje padėtyje ir turi gerai išplėtotą automobilių kelių tinklą. Čia susikerta svarbiausios Lietuvos automagistralės: A2 Vilnius–Panevėžys, A8 Panevėžys–Aristava–Sitkūnai, A9 Panevėžys–Šiauliai ir A10 Panevėžys–Pasvalys–Bauskė, taip driekiasi tarptautinė „Via Baltica“ magistralė, tiesiogiai jungianti su dviem Baltijos jūros regiono valstybių sostinėmis – Varšuva (Lenkija) ir Ryga (Latvija).

Kupiškio rajono savivaldybėje bendras vietinės reikšmės kelių ir gatvių ilgis 2014 metais siekė 874 km. Kelių ir gatvių su kieta danga ilgis siekė 107 km, žvyro kelių – 760 km, grunto kelių – 1 km.

Panevėžio apskrities valstybinės reikšmės keliuose vyrauja patobulintos kelių dangos, vietinės reikšmės keliuose – žvyro dangos. Panevėžio apskrities vietinės reikšmės keliuose patobulintos kelių dangos sudaro 23,5 proc. (šalyje – 17,9 proc.) visų dangų. Kupiškio rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliuose patobulintos kelių dangos sudaro 11,8 proc. ir žymiai atsilieka nuo šalies, apskrities ir kitų apskrities savivaldybių rodiklių.

Kaip ir visoje Lietuvoje, autotransporto priemonių skaičius Kupiškio rajono savivaldybėje nuolat didėja. Kupiškio rajono savivaldybei tenkančių lengvųjų automobilių skaičius 2014 metų pabaigoje sudarė 0,63 proc. šalies ir 7,81 proc. apskrities automobilių.

Lietuvoje 2014 metais autobusais ir maršrutiniais taksi buvo pervežta 321,5 mln. keleivių, arba 7,8 proc. daugiau nei 2013 metais ir 16,8 proc. daugiau nei 2012 metais. Palyginti su 2013 metais, daugiausia keleivių pervežta Vilniaus apskrityje – 14,3 proc., (iš jų Vilniaus miesto savivaldybėje – 15,4 proc.), Klaipėdos apskrityje – 6,3 proc., ir Alytaus apskrityje – 4 proc. Tačiau Panevėžio apskrityje šis rodiklis 2012–2014 metų laikotarpiu mažėjo nuo 13968,9 tūkst. gyventojų 2012 metais iki 12575,8 tūkst. gyventojų 2014 metais. Kupiškio rajono savivaldybėje keleivių vežimas viešojo naudojimo autobusais taip pat sumažėjo nuo 413,8 tūkst. gyventojų 2012 metais iki 283,1 tūkst. gyventojų 2014 metais (arba 31,6 proc.).

Keleivių vežimo paslaugas Kupiškio rajone teikia UAB „Kupiškio autobusų parkas“, Irenos Medžiaušienės įmonė ir A. Andriūno transporto įmonė. UAB „Kupiškio autobusų parkas“ vienintelė akcininkė yra Kupiškio rajono savivaldybės taryba. Bendrovės pagrindinė veikla – keleivių pervežimas autobusais vietinio ir tolimojo susisiekimo maršrutais. Keleiviai vežami dvylika vietinio ir dviem tolimojo susisiekimo maršrutų. Maršrutų ilgis viena kryptimi: vietinio susisiekimo maršrutų – 353 km, tolimojo – 328 km.

Bendrovė keleiviams vežti turi 13 autobusų ir 1 mikroautobusą, visos transporto priemonės yra senesnės negu 10 metų. 2014 metais bendrovė dirbo nuostolingai.

5 lentelė

UAB „Kupiškio autobusų parkas“ keleivių vežimo rodikliai 2013–2014 metais

Rodiklio pavadinimas	Matavimo vnt.	2013 m.	%	2014 m.	%	Pokytis (+, -)
Nuvažiota km	tūkst.	519,1		509,4		-9,7
Pervežta keleivių	tūkst.	306,6	100,0	283,1	100,0	-23,5
Iš jų mokių	tūkst.	54	17,6	48,2	17,0	-5,8
turinčių lengvatų	tūkst.	38,2	12,4	37,6	13,3	-0,6
moksleivių	tūkst.	214,4	70,0	197,3	69,7	-17,1

Šaltinis: UAB „Kupiškio autobusų parkas“

2014 metais, palyginti su 2012 ir 2013 metais, Kupiškio rajono savivaldybėje 15 proc. padidėjo kelių eismo įvykių skaičius, sužeistų žmonių skaičius išliko panašus, tačiau daugiau nei 50 proc. padidėjo žuvusių žmonių skaičius (2012 metais ir 2013 metais žuvo po 3 žmones, 2014 metais – 7 žmonės).

Komunalinis ūkis

UAB „Kupiškio vandenys“ yra vienintelė bendrovė Kupiškio rajono savivaldybėje, teikianti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugą. 2014 metais bendrovės teikiamomis paslaugomis naudojosi 4986 vartotojai ir abonentai. Kaimo vietovėse buvo 923 vartotojai. 2014 metais bendrovė realizavo 293,9 tūkst. kub. m geriamojo vandens, pardavė 262 kub. m. nuotekų tvarkymo paslaugų. 2014 metais bendrovė eksploatavo 13 vandenviečių ir 11 kanalizacijos sistemų, 13 vandens gerinimo įrenginių, 3 vandens II pakėlimo siurblines, 20 nuotekų perpumpavimo siurblinių, 2 švaraus vandens rezervuarus, 10 mechaninio ir biologinio nuotekų valymo valyklų, 1 filtracijos lauką. 2014 metais po Kupiškio nuotekų valyklos rekonstrukcijos pradėti eksploatuoti dumblo sausavimo įrenginiai. Vandentiekio tinklų ilgis 85,2 km, nuotekų tinklų ilgis – 63 kilometrai.

Visas bendrovės patiektas vandens kiekis atitinka Lietuvos higienos normos HN 24:2003 reikalavimus.

Surinktas nuotekas bendrovė 100 proc. valo pagal aplinkosaugos reikalavimus.

UAB „Kupiškio vandenys“ baigė įgyvendinti 2 projektus, finansuojamus ES Sanglaudos fondo, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir bendrovės lėšomis. Projekto „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kupiškio rajone (Subačiuje, Noriūnuose)“ įgyvendinimo metu Subačiaus miestelyje buvo rekonstruoti nuotekų valymo įrenginiai, paklota 3,05 km

vandentiekio tinklų ir 3,74 km nuotekų tinklų su 2 nuotekų siurblinėmis, Noriūnų kaime taip pat rekonstruoti valymo įrenginiai, paklota 0,92 km vandentiekio tinklų bei 1,18 km nuotekų tinklų su nuotekų siurbline. Projekto vertė – 3643,85 tūkst. eurų. Projekto „Kupiškio miesto vandens gerinimo įrenginių nauja statyba“ įgyvendinimo metu pastatyti nauji Kupiškio miesto vandens gerinimo įrenginiai (100 kub. m/val.). Projekto vertė 679,88 tūkst. eurų.

Šilumos ir karšto vandens tiekėjas yra AB „Panevėžio energija“. Kupiškio rajono savivaldybė valdo 5,94 proc. bendrovės akcijų.

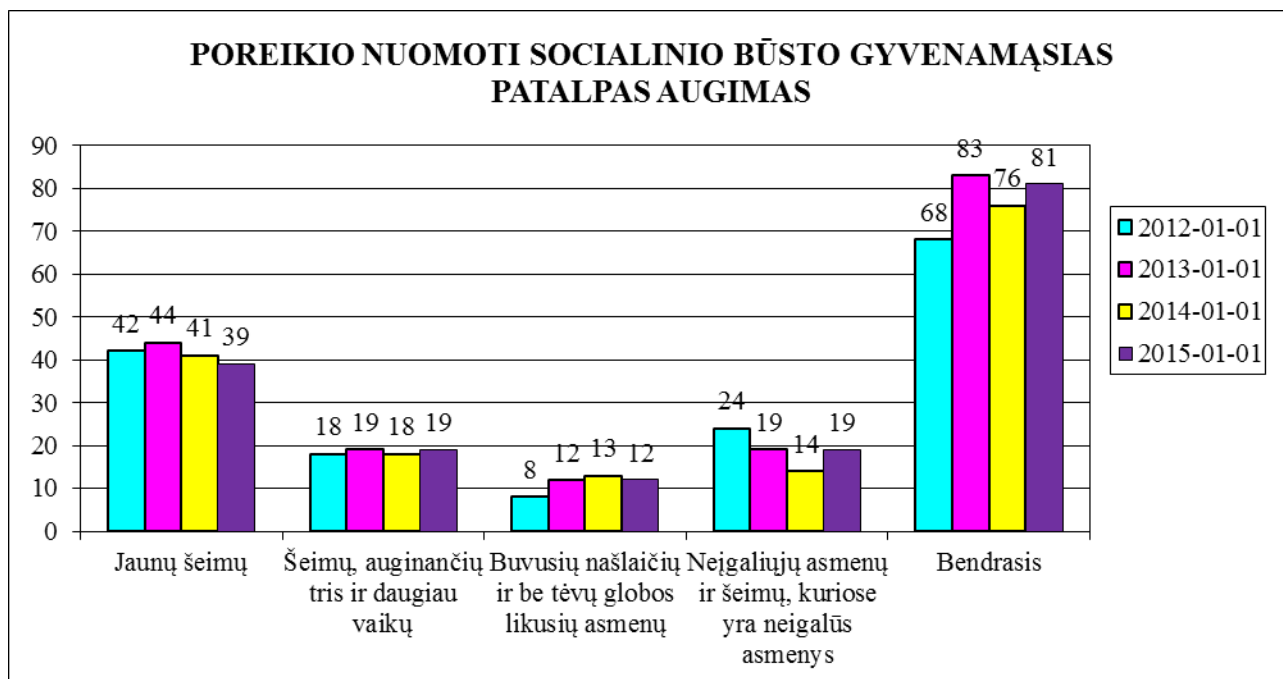
Komunalines paslaugas Kupiškio rajono savivaldybėje teikia UAB „Kupiškio komunalininkas“, kuri vykdo šią ūkinę veiklą: atliekų ir šiukšlių apdorojimas, miesto gatvių rankinis valymas, želdinių priežiūra, elektros įrenginių eksploatacija ir remontas, kapinių priežiūra, ritualinių paslaugų teikimas, butų ir patalpų savininkų bendrosios dalinės nuosavybės objektų administravimas. Nuo 2009 m. liepos 1 d. UAB „Kupiškio komunalininkas“ administruoja vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą mokėjimą.

Per 2014 metus vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų už atliekų tvarkymą sudarė 313,9 tūkst. eurų, t. y. 54,5 tūkst. eurų daugiau nei 2013 metais.

Gyvenamasis fondas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybėje 2009–2013 metais gyvenamasis fondas išaugo 3,7 proc. (nuo 689,8 tūkst. kv. m (2010 metais) iki 715,2 tūkst. kv. m (2014 metais). Panevėžio apskrityje gyvenamasis fondas augo 4,3 proc., šalyje – 5,0 proc. Naudingasis plotas, tenkantis vienam rajono gyventojui, 2010–2014 metais šalyje išaugo 4,2 proc., apskrityje – 4,5 proc., Savivaldybėje – 6,1 proc. Vienam Kupiškio rajono savivaldybės gyventojui, gyvenančiam mieste, 2014 metais vidutiniškai teko 32,8 kv. m, kaime – 42,2 kv. m naudingo gyvenamojo ploto.

2010–2014 metais Kupiškio rajono savivaldybės asmenų skaičius, buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, išaugo 22,3 proc. Apskrities vidurkis siekė 25,14 proc. Šalyje analizuojamu laikotarpiu asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, skaičius augo 15,3 proc. 2015 metų sausio 1 d. Kupiškio rajono savivaldybės sąrašuose socialinio būsto nuomai įrašyta 170 šeimų, iš jų : jaunų šeimų – 39, šeimų, auginančių tris ir daugiau vaikų (įvaikių) – 19, našlaičių ir be tėvų globos likusių asmenų – 12, neįgaliųjų asmenų ir šeimų, kuriose yra neįgalūs asmenys – 19, bendrajame – 81.

3 pav. Šaltinis: Kupiškio rajono savivaldybės administracijos ekonomikos ir turto valdymo skyrius

2014 metais gyvenamųjų namų remontui buvo panaudota beveik 4,0 tūkst. eurų. Buvo atliekami įvairūs remonto darbai. Dalis gyvenamojo fondo būna laikinai neapgyvendinta, daugiausia bendrabučiuose (Gedimino g. 100, Kupiškyje, ir Sodų g. 4A, Noriūnuose). Už laikinai laisvo gyvenamojo ploto šildymą ir eksploatavimą aptarnaujančioms įmonėms apmokama iš Savivaldybės biudžeto lėšų – 2014 metais panaudota 3,6 tūkst. eurų. Nemaža dalis gyvenamųjų namų kaimo vietovėje prastos būklės, nusidėvėję. Neprivatizuotų vienbučių gyvenamųjų namų nuomininkams, jeigu šie namai yra nusidėvėję daugiau kaip 60 procentų, ir Savivaldybei jų atnaujinimas yra ekonomiškai nenaudingas, todėl leista juos privatizuoti. Tačiau 2014 metais dėl būstų privatizavimo nesikreipė nė vienas nuomininkas.

Daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimas (modernizavimas)

Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2013 m. rugpjūčio 1 d. sprendimu Nr. TS-193 patvirtinta Energinio efektyvumo didinimo Kupiškio rajono savivaldybės daugiabučiuose namuose 2013–2020 metų programa, kurios įgyvendinimo administratoriumi paskirta UAB „Kupiškio komunalininkas“. Programos įgyvendinimo administratoriui pavesta vykdyti investicijų planų daugiabučių namų savininkams pristatymo, numatomų įgyvendinti priemonių suderinimo bei kitus susijusius darbus. Gavus daugiabučių namų savininkų pritarimą, Programos įgyvendinimo administratorius įgaliotas atlikti Programos įgyvendinimą, pavedant jam daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų parengimo, įgyvendinimo ir finansavimo organizavimo bei administravimo funkcijas.

Igyvendinant Programą Kupiškio rajono savivaldybėje pirmiausia buvo numatyta atnaujinti

Kupiškio rajono savivaldybės 2016–2018 metų strateginis veiklos planas

(modernizuoti) daugiausia šilumos energijos suvartojančius daugiabučius namus, kurių gyventojai išreiškė pritarimą daugiabučių namų atnaujinimui. Pirmuoju etapu numatyta atnaujinti (modernizuoti) šiuos Kupiškio rajono savivaldybės daugiabučius namus: L. Stuokos-Gucevičiaus a. 5, Vytauto g. 9, Vytauto g. 11, Jaunimo g. 13, Gedimino g. 39, Gedimino g. 32, L. Stuokos-Gucevičiaus a. 8, Vilniaus g. 2, Technikos g. 3, P. Mažylio g. 28, Jaunimo g. 1 (Kupiškio miestas); Šepetos g. 1, Liepų g. 4, Liepų g. 11 (Šepeta); Aukštaičių a. 9 (Subačius), Gedimino g. 28. Antruoju etapu, gavus savininkų sutikimą, numatyta atnaujinti (modernizuoti) šiuos Kupiškio rajono savivaldybės daugiabučius namus: A. Purėno g. 8, Gedimino g. 21, Gedimino g. 38, K. Šimonio g. 5, Krantinės g. 14, Krantinės g. 18, L. Stuokos-Gucevičiaus a. 11, P. Mažylio g. 24, S. Dariaus ir S. Girėno g. 4A, Technikos g. 5, Technikos g. 9A, Vytauto g. 54A (Kupiškio miestas), Vilniaus g. 79, Vytauto g. 36, P. Mažylio g. 4, A. Purėno g. 14, Gedimino g. 38A, Krantinės g. 2, Jaunimo g. 7, Jaunimo g. 9, Jaunimo g. 11, Taikos g. 5, P. Mažylio g. 6, Krantinės g. 4, P. Mažylio g. 20, Krantinės g. 6, K. Šimonio g. 10, Taikos g. 1, Melioratorių g. 12, Noriūnų k., Kupiškio r.

6 lentelė

Informacija apie daugiabučių namų atnaujinimą (modernizavimą) Kupiškio rajono savivaldybėje 2014 metais

Eil. Nr.	Vykdytos priemonės	Kiekis, vnt.	Pastabos
1.	Padaryta investicijų planų	45	
2.	Namai išbraukti iš programos (S. Dariaus ir S. Girėno g. 2, Kupiškyje)	1	Dėl skolų nesutiko finansuoti bankas
3.	Gyventojai atsisakė namų atnaujinimo (renovacijos) (Kupiškyje – Gedimino g. 38, Gedimino g. 38A, Jaunimo g. 7, Jaunimo g. 11, Krantinės g. 4, Krantinės g. 6, K. Šimonio g. 10, Taikos g. 1, P. Mažylio g. 20)	9	
4.	Pasirašytos sutartys su rangovais	26	
5.	Pradėti atnaujinimo (renovavimo) darbai	12	

Šaltinis: UAB „Kupiškio komunalininkas“

Žemės ūkis

2014 metų pradžioje bendras žemės plotas Kupiškio rajono savivaldybėje siekė 108013 ha, iš kurių žemės ūkio naudmenos sudarė 62306 ha. Savivaldybėje žemės ūkio naudmenos sudarė 57,7 proc. nuo bendro ploto ir buvo šiek tiek didesnės nei šalyje (53,0 proc.), tačiau atsiliko nuo apskrities rodiklio (61,0 proc.). Lietuvoje, Panevėžio apskrityje ir Kupiškio rajono savivaldybėje

didžiąją dalį žemės ūkio naudmenų užima ariama žemė. 2014 metų pradžioje Savivaldybėje ariama žemė sudarė 86,81 proc., sodai – 1,07 proc., pievos ir natūralios ganyklos – 12,12 proc. žemės ūkio naudmenų.

7 lentelė

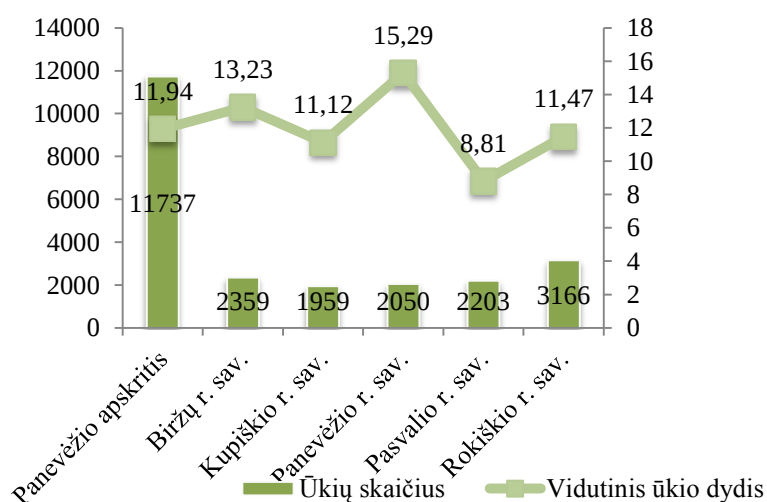
Žemės fondo sudėtis 2014 m. pradžioje, ha

Vietovė	Bendras žemės plotas	Žemės ūkio naudmenos				
		Iš viso	Proc. nuo bendro ploto	Iš jų		
				Ariama žemė	Sodai	Pievos ir natūralios ganyklos
Lietuvos Respublika	6 530 023	3 461 942	53,0	2 925 110	58 248	478 584
Panevėžio apskritis	788 044	480 540	61,0	426 992	6 275	47 273
Biržų r. sav.	147 625	94 618	64,1	83 351	1 018	10 249
Kupiškio r. sav.	108 013	62 306	57,7	54 086	669	7 551
Panevėžio m. sav.	5 010	1 537	30,7	1 031	166	340
Panevėžio r. sav.	217 834	124 868	57,3	115 361	1 849	7 658
Pasvalio r. sav.	128 912	96 662	75,0	88 284	1 388	6 990
Rokiškio r. sav.	180 651	100 550	55,7	84 879	1 185	14 486

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

2014 m. balandžio 1 d. Ūkininkų ūkių registre buvo įregistruoti 1959 Kupiškio rajono savivaldybėje esantys ūkiai. Vidutinis ūkio dydis Kupiškio rajono savivaldybėje (11,12 ha) nedaug atsiliko nuo apskrities vidurkio (11,94 ha) ir viršijo šalies vidutinio ūkio dydį (9,68 ha).

Ūkių skaičius ir vidutinis ūkio dydis (ha), 2014 m.

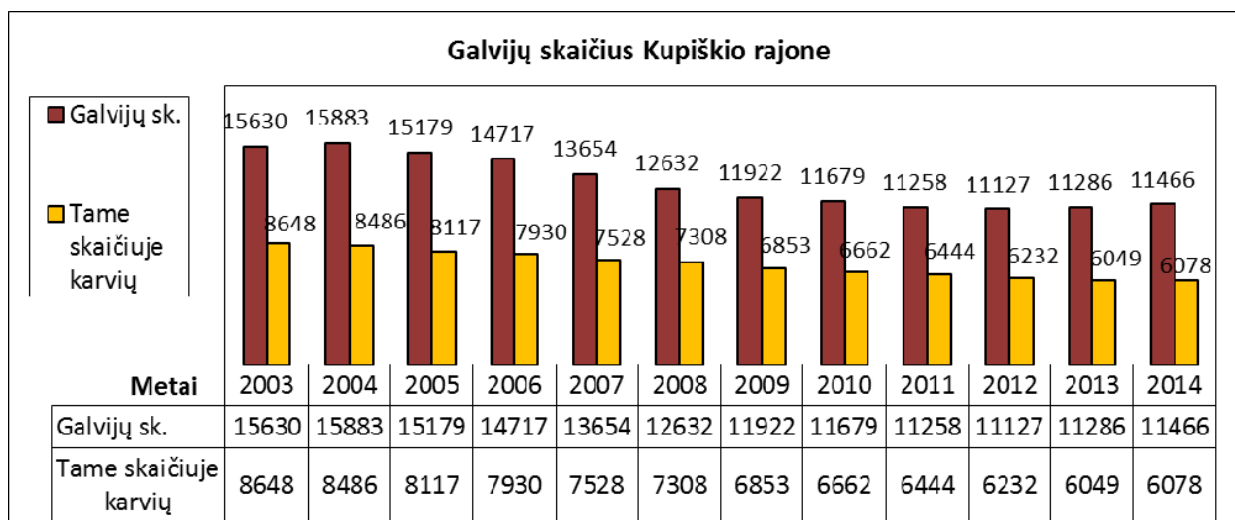

4 pav. Šaltinis: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

Bendroji augalininkystės produkcija Kupiškio rajono savivaldybėje 2014 metais, palyginti su 2010 metais, išaugo 35 proc. nuo 15 mln. eurų 2010 metais iki 23,2 mln. eurų 2014 metais. Bendroji gyvulininkystės produkcija Kupiškio rajono savivaldybėje 2014 metais, palyginti su 2010 metais, išaugo nuo 13,6 mln. eurų 2010 metais iki 14,8 mln. eurų 2014 metais, nors 2013 metais buvo pasiekusi 16,1 mln. eurų lygį.

Grūdinių augalų derlius ir pasėlių plotai per pastaruosius tris metus Kupiškio rajono savivaldybėje kito netolygiai. Jei 2012 metais siekė 76561 tonas, tai 2013 metais nežymiai sumažėjo iki 75703 tonų, tačiau 2014 metais vėl išaugo iki 92293 tonų. Javų derlingumas 2014 metais Kupiškio rajone augo iki 34,8 t/ha, tačiau Lietuvos vidurkio (38,9 t/ha) ir Panevėžio apskrities vidurkio (36,4 t/ha) nepasiekė. Pasėlių plotai 2015 metais palyginti su 2014 metais, išaugo nuo 25819 ha iki 27528 ha (arba 6,21 proc.), Panevėžio apskrityje šis rodiklis išaugo 6,31 proc.

2015 m. sausio 1 d. rajone buvo 11466 galvijai ir 6078 melžiamos karvės. Per pastaruosius metus rajone galvijų skaičius padidėjo 1,6 proc., o melžiamų karvių – 0,48 proc.

5 pav. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Per laikotarpį nuo 2007 metų iki 2013 metų žemės ūkio darbuotojų Kupiškio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, sumažėjo nuo 7219 iki 5059 (30 proc.).

Prekyba

2014 metų pabaigoje Kupiškio rajono savivaldybėje veikė 131 prekybos įmonių parduotuvė. 2012–2014 metais Savivaldybėje parduotuvių skaičius sumažėjo 4 parduotuvėmis. Šalyje ir apskrityje parduotuvių skaičius keitėsi nežymiai. 2014 metais parduotuvių skaičius 1000-čiui Savivaldybės gyventojų (6,9 vnt.) buvo didžiausias apskrityje ir gerokai lenkė apskrities (5,7 vnt.) ir šalies (5,3 vnt.) rodiklius.

Vienam gyventojui tenkanti mažmeninės prekybos apyvarta (be PVM) 2014 metais sudarė 2173 eurus. Apskirtyje mažmeninės prekybos įmonių apyvarta vienam gyventojui buvo 12,5 proc. didesnė nei Savivaldybėje, šalies vidurkis aukštesnis – 27,3 proc. 2012–2014 metų laikotarpiu vienam gyventojui tenkanti apyvarta Savivaldybėje augo 3,5 proc. Apskirtyje vienam gyventojui tenkanti apyvarta kilo daugiau nei Savivaldybėje (9,3 proc.), šalyje augimas siekė 11,6 proc.

2012–2014 metų laikotarpiu Kupiškio rajono savivaldybėje maitinimo įstaigų skaičius sumažėjo nuo 7 iki 5 (28,6 proc.). Lietuvoje ir Panevėžio apskrityje analizuojamu laikotarpiu maitinimo įstaigų skaičius augo apie 8,0 proc. Maitinimo įstaigų skaičius 1000-čiui gyventojų Kupiškio rajono savivaldybėje (0,3) 2014 metais buvo beveik 4 kartus mažesnis nei šalyje (1,2) ir beveik tiek pat mažesnis nei apskrityje (1,1).

Maitinimo ir gėrimų tiekimo veikla užsiimančiose įmonėse vietų skaičius, tenkantis 1000-čiui gyventojų, 2012–2014 metais Savivaldybėje sumažėjo nuo 23 iki 22 ir daugiau nei 3 kartus atsiliko nuo šalies (76) ir daugiau kaip du kartus nuo apskrities (52) vidurkių. 2012 metais maitinimo ir gėrimų teikimo veikla užsiimančių įmonių metinė apyvarta siekė 388,5 tūkst. eurų, 2013 metais apyvarta šiek tiek smuktelėjo (iki 358,9 tūkst. eurų), o 2014 metais jau ėmė augti (365,7 tūkst. eurų).

Turizmas

Turistų informavimo ir konsultavimo paslaugas Kupiškio rajone teikia Kupiškio rajono turizmo ir verslo informacijos centras (toliau – Kupiškio rajono TVIC). Kupiškio rajono TVIC aktyviai dirba vykdydamas rinkodarinę veiklą, populiarindamas Kupiškį Lietuvoje ir užsienyje, formuodamas Kupiškio – patrauklaus ir svetingo krašto – įvaizdį. 2009–2013 metais Kupiškio rajono TVIC lankytojų skaičius sumažėjo nuo 5631 (2009 metais) iki 3683 (2013 metais). Daugiausia lankytojų analizuojamu laikotarpiu sulaukta 2009 metais – 5631. Apskrities turizmo informacijos centruose lankytojų skaičius didėjo 8,3 proc., šalies – 31,1 proc. Didžiausią dalį Kupiškio rajono TVIC lankytojų sudarė Lietuvos gyventojai. Nors bendras lankytojų skaičius sumažėjo, tačiau užsienio lankytojų skaičius išaugo net 61 proc. 2013 metais užsieniečiai Kupiškio rajono TVIC sudarė 5,5 proc., apskrityje – 10,9 proc., šalyje – 59,2 proc. visų lankytojų.

8 lentelė

Lankytojų skaičius turizmo informacijos centruose

Vietovė	2009	2010	2011	2012	2013
Lankytojų skaičius					
Lietuvos Respublika	641 244	619 344	729 253	793 590	840 724

Panevėžio apskritis	29 612	27 459	31 301	32 903	32 081
Biržų r. sav.	4 341	3 063	5 295	6 288	6 287
Kupiškio r. sav.	5 631	4 905	3 895	3 307	3 683
Panevėžio m. sav.	14 931	13 108	15 340	14 220	10 437
Panevėžio r. sav.	.	.	.	.	.
Pasvalio r. sav.	1 765	1 253	1 311	1 171	4 713
Rokiškio r. sav.	2 944	5 130	5 460	7 917	5 961
Užsieniečių lankytojų dalis, proc.					
Lietuvos Respublika	55,0	55,3	57,9	59,7	59,2
Panevėžio apskritis	14,3	11,8	15,2	11,6	10,9
Biržų r. sav.	11,7	17,6	6,7	9,7	8,4
Kupiškio r. sav.	3,4	1,4	5,1	1,8	5,5
Panevėžio m. sav.	21,8	16,7	23,6	15,9	15,0
Panevėžio r. sav.	-	-	-	-	-
Pasvalio r. sav.	2,3	3,5	0,9	2,0	1,5
Rokiškio r. sav.	8,2	7,7	10,5	11,2	18,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kupiškio TVIC yra parengęs turistinius maršrutus po Kupiškio miestą ir rajoną: „Muziejus po atviru dangumi“, „Kupiškio dvarų romantika“, „Aplink Kupiškio marias“, „Senujų dvarų ir bažnyčių keliu“, „Palėvenės-Stirniškių istorinės vietos“, „Lėvens upe su baidare“.

2015 metais Kupiškio rajono savivaldybės administracija baigė įgyvendinti Kaimo plėtros fondo, Valstybės ir Savivaldybės biudžetų lėšomis finansotą projektą „Amatų centro įkūrimas Uoginių kaime, Kupiškio rajone“ (projekto vertė – 251,8 tūkst. eurų). Įgyvendinus šį projektą Adomo Petrausko muziejuje buvo pastatytas pastatas ir sudarytos sąlygos Amatų centrui steigti. Šis centras moksleiviams ir kitiems norintiems organizuoja įvairias edukacines programas: „Rid rid rid margučiai“, „Lietuviškų žaislų istorija“, „Bitės liemuo, lino gelmuo“, „Adomo Petrausko gryčia duona kvepia“, „Karpiniai“, „Keramikos pasaulyje“, internetinėje parduotuvėje prekiauja rajono amatininkų gaminiais. Kupiškio etnografijos muziejus taip pat organizuoja 15 įvairių edukacinių užsiėmimų (plačiau www.etnografijosmuziejus.lt).

Kupiškio rajono savivaldybėje yra 44 objektai, įtraukti svarbiausių Nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašą.

9 lentelė

Lankomiausi Kupiškio rajono turistiniai objektai

Eilės Nr.	Objektas
1.	Palėvenės Šv. Domininko bažnyčia ir buvęs dominikonų vienuolynas (Palėvenė)
2.	Lėvens tvenkinys (Kupiškio marios, trečias pagal dydį dirbtinis vandens telkinys Lietuvoje)

3.	Kupiškio Kristaus Žengimo į dangų bažnyčia (viena didžiausių katalikų bažnyčių Lietuvoje, neogotikinio stiliaus)
4.	Kupos upės slėnio parkas (Kupiškis)
5.	Buvusi žydų sinagoga (dab. Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka)
6.	Palėvenės (Komarų) dvaras (Stirniškių kaimas)
7.	Kupiškio (Aukštupėnų) piliakalnis (Kupiškis)
8.	Etnografinis Adomo Petrausko muziejus (Uoginių kaimas)
9.	Kupiškio etnografijos muziejus (Kupiškis)
10.	Pažintinis takas Šimonių girioje
11.	Dailininkės Veronikos Šleivyčės paveikslų galerija (Viktariškių kaimas)
12.	Noriūnų dvaras ir parkas (Noriūnai)
13.	Antašavos dvaro sodyba (Antašava)

Šaltinis: Kupiškio rajono turizmo ir verslo informacijos centras

Pagrindinis gamtos objektas rajone ir turistų traukos centras – Kupiškio marios. Tai Lėvens upės tvenkinys, trečias pagal dydį tvenkinys šalyje, kurio plotas – 828 ha. Šis objektas leidžia kurti palankias sąlygas turizmui rajone. 2011 metais įgyvendinant Latvijos–Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir Kupiškio rajono savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Subalansuota turizmo plėtra prie Kupiškio marių (Lietuva) ir Lubano ežero (Latvija)/STELLA“, buvo sutvarkytos ir pritaikytos aktyviam turizmui 9 rekreacinės teritorijos, kurių bendras plotas – beveik 40 ha. Projekto vertė – beveik 1 mln. eurų. 2013 metais Kupiškio TVIC įgyvendino Kaimo plėtros programos, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Vandens ir sniego parkas Aukštupėnų poilsiavietėje“, kurio įgyvendinimo metu prie Kupiškio marių Aukštupėnų poilsiavietėje buvo įrengtas vandens ir sniego parkas (*Wake park*).

2015 metais Kupiškio rajono savivaldybėje veikė 10 apgyvendinimo įstaigų: 1 viešbutis, 1 motelis, 8 kaimo turizmo sodybos (svečių namai). Apgyvendinimo įstaigų skaičius nuo 2011 metų iki 2015 metų išaugo per pusę. Didėjant apgyvendinimo įstaigų skaičiui, augo numerių ir vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose.

APLINKOS APSAUGA

Aplinkos oro kokybė

Kupiškio rajono aplinkos oro kokybei įtakos turi mobilūs ir stacionarūs oro taršos šaltiniai ir iš aplinkinių regionų pernešama oro tarša.

Lietuvos geologijos tarnybos duomenimis, pagrindiniai teritorijos taršos šaltiniai Kupiškio rajone yra bendrovės, užsiimančios įvairaus pobūdžio veikla – teršiančių medžiagų kaupimo ir regeneravimo objektai, pramonės, energetikos, transporto ir paslaugų objektai. Taršos šaltiniai dažniausiai koncentruojasi urbanizuotų vietovių teritorijose arba šalia jų.

Kupiškio mieste ir rajone yra tik 7 įmonės, kurios teršia orą kietosiomis dalelėmis, anglies ir azoto oksidais, lakiaisiais organiniais junginiais, sieros dioksidu (6 iš jų turi taršos leidimą, 1 – taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą). Visos įmonės, turinčios leidimus, per 2014 metus kartu į aplinkos orą išmetė 281,295 tonos teršalų. Bendras įmonių išmetamų kietųjų dalelių kiekis 2014 metais buvo 10,404 tonos.

Kupiškio miestas turi du aplinkkelius: pietinį aplinkkelių (eina krašto kelias 122 Daugpilis–Kupiškis–Panevėžys) ir vakarinį aplinkkelių (124 Kupiškis–Vabalninkas–Biržai). Dėl esančių aplinkkelių sunkusis transportas nevažiuoja miesto gatvėmis. Į pietus nuo miesto nutiestas kelias 118 Kupiškis–Utena. Mieste dar yra 4,25 km žvyro dangą padengtų gatvių. Iš viso Kupiškio rajone žvyro dangą padengtų kelių yra apie 143 km.

2015 metais buvo pradėti žvyro dangą padengtų gatvių Blaivybės g. Dailiūnų k., Skapiškio sen., Kupiškio r. (toliau – Blaivybės g.) ir Ežerėlio g. Pyragių k., Kupiškio sen., Kupiškio r. (toliau – Ežerėlio g.) asfaltavimo darbai. Planuojama, kad asfalto dangą bus įrengta Blaivybės g. 227 m, o Ežerėlio g. – 527 m. Gatvių tiesimo darbus planuojama užbaigti 2016 metų gruodžio mėn. Taip pat 2017–2018 metais planuojama atnaujinti Kupiškio m. K. Šimonio g. asfalto dangą.

Kupiškio mieste 62 proc. gyventojų gyvena individualiuose namuose, kurių didžioji dalis šildomi kietu kuru. Nereti atvejai, kada buitiniuose kūrenimo įrenginiuose yra deginamos plastiko atliekos, guma, panaudoti tepalai ir įvairios kitos kurui netinkamos atliekos. Dėl to šaltuoju metų periodu individualių namų kvartaluose padidėja oro tarša. Be to, šių medžiagų degimo procese susidariusios nuodingos medžiagos teršia paviršinius vandenius ir dirvožemį.

Žiemos metu, siekiant racionaliau ir efektyviau išnaudoti šilumos energiją bei gerinti aplinkos oro kokybę ir mažinti oro taršą, 2014–2015 m. buvo atlikti šie renovavimo darbai:

- 2014 metais renovuota Kupiškio r. Skapiškio pagrindinės mokyklos pastato išorė. Taip pat buvo renovuota katilinė ir pakeistas katilas, kuris šilumos energiją aprūpina mokyklą.
- 2015 metais renovuoti Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai ir Kupiškio socialinių paslaugų centras. Renovuotame Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų pastate įrengta geoterminio šildymo sistema. Prieš rekonstrukciją pastatas buvo šildomas kietu kuru. Senasis Kupiškio socialinių paslaugų centro pastatas buvo nugriautas ir 2015 metais pastatytas naujas ir modernesnis socialinių paslaugų centro pastatas, kuris buvo prijungtas prie vietinių šilumos tinklų.
- 2015 metais pradėta renovuoti Kupiškio rajono Šimonių pagrindinės mokyklos katilinė. Prieš rekonstrukciją katilinėje esantys katilai buvo kūrenami kietu (anglys) ir skystu kuru. Renovuota katilinė bus kūrenama tik kietu kuru (granulėmis).

2016–2018 metais planuojama įgyvendinti dar vieną ES fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.6.1-APVA-V-020 priemonės „Užterštų teritorijų tvarkymas“ lėšomis finansuojamą projektą ir sutvarkyti užterštą buvusio rezervuaro parko teritoriją Kupiškyje, Technikos g.

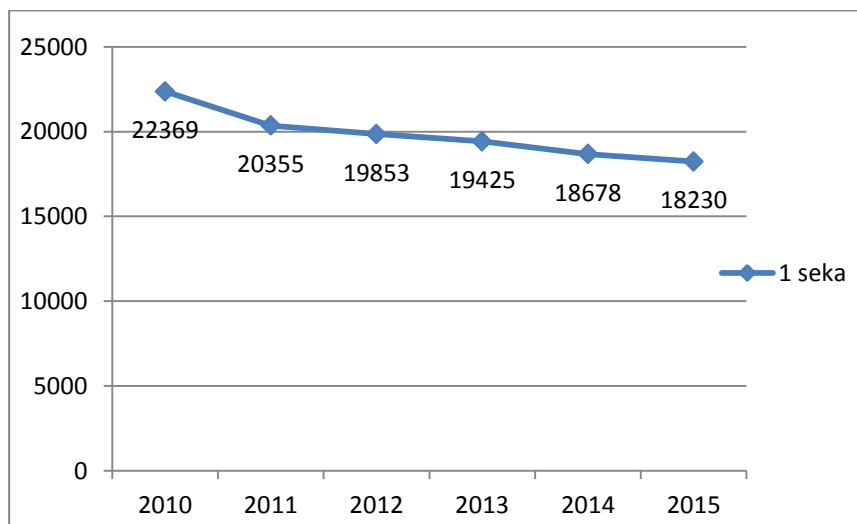
Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymu, Kupiškio rajono savivaldybės taryba kasmet tvirtina aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos sąmatą, kurioje numatomas lėšų, reikalingų surinkti po žiemos sezono smėlį ir purvą, valyti nuo kelkraščių susikaupusias žemes, informuoti visuomenę apie aplinkai daromą žalą, tvarkyti susidariusias bešeimininkes atliekas ir kitų aplinkos kokybės gerinimo priemonių įgyvendinimui, poreikis. Taip pat kasmet vykdomi miesto gatvių ir šaligatvių dangų būklės gerinimo darbai.

SOCIALINIAI VEIKSNIAI

Gyventojų skaičius bei tankumas

Statistikos departamento duomenimis, 2015 metų pradžioje Kupiškio rajono savivaldybėje gyveno 18678 gyventojai (7,9 proc. Panevėžio apskrities ir 0,6 proc. šalies gyventojų). Miesto gyventojų dalis rajone sudarė 41,5 proc., kaimo – 58,5 proc. 2015 metų pradžioje Savivaldybės miestuose gyveno: Kupiškyje – 6821 gyventojas, Subačiuje – 939 gyventojai. 2012–2015 metų pradžioje Kupiškio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, gyventojų skaičius mažėjo dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos ir emigracijos. Palyginti 2015 metų ir 2012 metų pradžios duomenis, gyventojų skaičius Savivaldybėje sumažėjo 5,9 proc. Bendras gyventojų skaičius Kupiškio rajono savivaldybėje yra mažiausias iš visų Panevėžio rajono savivaldybių.

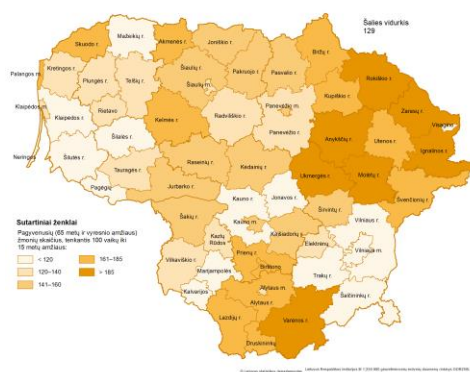
Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų skaičius 2010–2015 m.

Pagal teritorijos plotą Kupiškio rajono savivaldybė yra mažiausia iš visų rajonų savivaldybių Panevėžio apskrityje. Ji sudaro 13,7 proc. visos apskrities teritorijos. Gyventojų tankis (gyventojų skaičius 1 kv. km) Kupiškio rajono savivaldybėje 2015 metų pradžioje siekė 17,3 (Panevėžio apskrityje tankis – 29,9, Lietuvoje – 44,7).

Pagal Statistikos departamento duomenis, 2011–2014 metų laikotarpiu Kupiškio rajono savivaldybėje pastebimas pensinio amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas (nuo 5381 iki 5074), kuris tiesiogiai susijęs su gyventojų skaičiaus Kupiškio rajone mažėjimu. 2014 metų pradžioje Kupiškio rajono savivaldybėje gyveno 5074 pensinio amžiaus gyventojai, kurie sudarė 27,1 proc. visų Kupiškio savivaldybės gyventojų.

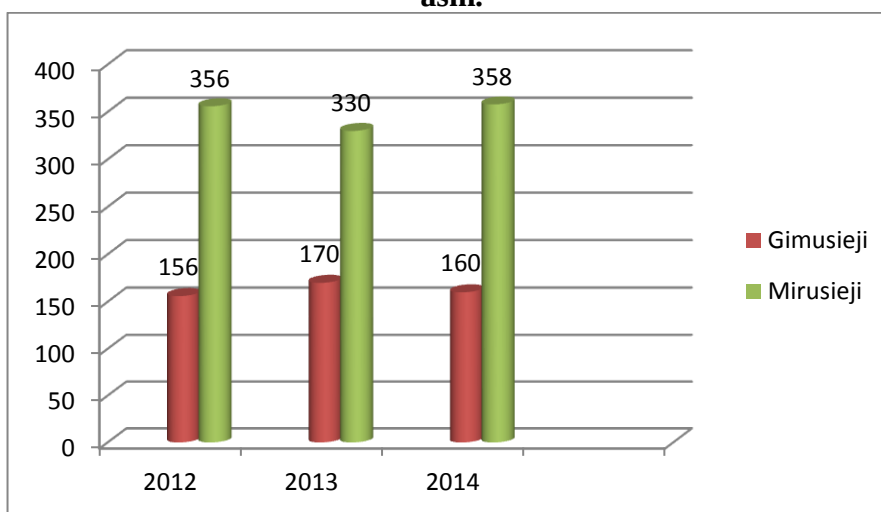
Demografinės senatvės koeficientas 2015 m.

Gyventojų kaita

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 metais Kupiškio rajono savivaldybėje gimė 160 kūdikių, t. y. 4 kūdikiais daugiau negu 2012 metais (156) ir 10 kūdikių mažiau negu 2013 metais (170). Tuo tarpu, mirčių rajone 2014 metais užregistruota 358, t. y. 2 atvejais mažiau negu 2012 metais (356), bet 28 atvejais daugiau negu 2013 metais (330).

Gimusiųjų ir mirusiųjų skaičiaus dinamika Kupiškio r. sav. 2012–2014 metų laikotarpiu, asm.

8 pav. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Natūrali gyventojų kaita Kupiškio rajono savivaldybėje 2014 metais lygi minus 198.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 metais Kupiškio rajono savivaldybėje užregistruotos 136 santuokos, tai yra 31 santuoka daugiau negu 2012 metais (105). Per tą patį laikotarpį sumažėjo ir ištuokų skaičius nuo 75 ištuokų 2012 metais iki 68 ištuokų 2014 metais. 2013 metais šis rodiklis buvo dar mažesnis – 61 ištuoka.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 metais į Kupiškio rajono savivaldybę atvyko 501 asmuo, o išvyko 683 asmenys.

10 lentelė

Vidaus ir tarptautinės migracijos saldo Panevėžio apskrityje 2012–2014 metų laikotarpiu, asm.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Panevėžio apskritis	-2404	-2124	-1980
Biržų r. sav.	-359	-281	-257
Kupiškio r. sav.	-211	-207	-182
Panevėžio m. sav.	-783	-697	-909
Panevėžio r. sav.	-176	-207	-177
Pasvalio r. sav.	-290	-412	-256
Rokiškio r. sav.	-406	-320	-199

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Užimtumas ir darbo rinka

2014 metais Panevėžio apskrities Biržų, Rokiškio, Panevėžio miesto ir rajono savivaldybėse vidutinis metinis užimtų gyventojų skaičius nežymiai augo, o Kupiškio ir Pasvalio rajonų savivaldybėse sumažėjo. Kupiškio rajono savivaldybėje šis rodiklis sumažėjo net 19 proc.

Apskrityje, lyginant 2011 ir 2014 metus, vidutinis metinis užimtųjų skaičius išaugo 3,9 proc., šalyje – 5,2 proc.

11 lentelė

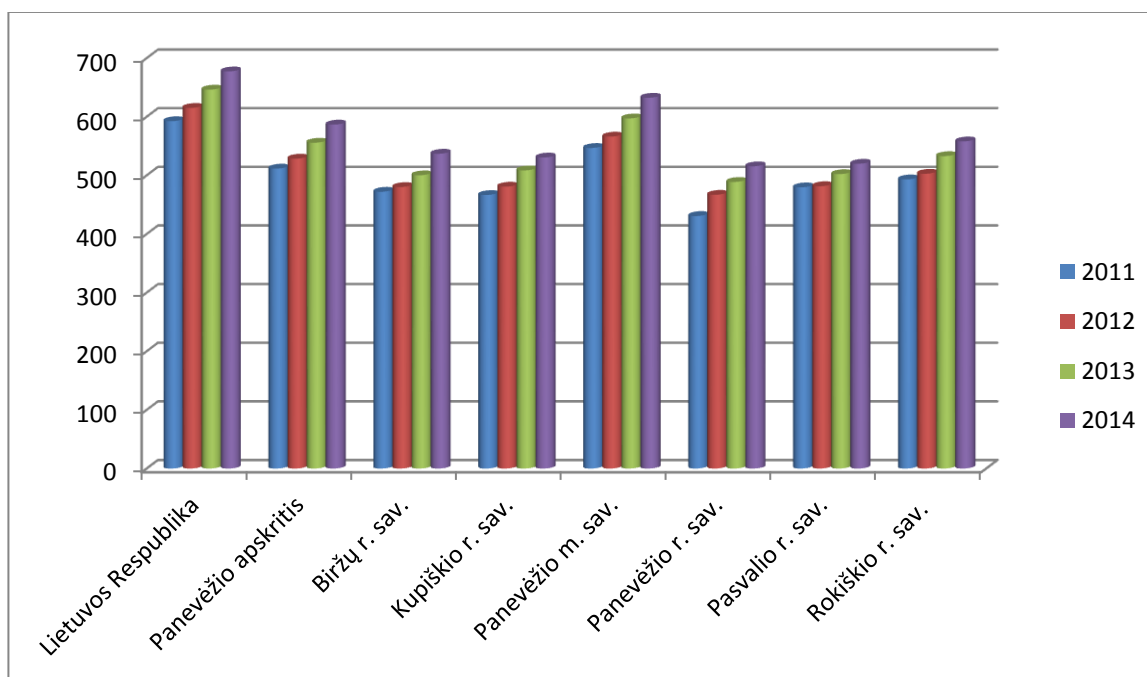
Vidutinis metinis užimtųjų skaičius 2011–2014 m., tūkst.

Vietovė	2011	2012	2013	2014	Pokytis proc., 2014 m. lyginant su 2011 m.
Lietuvos Respublika	1 253,6	1 275,7	1 292,8	1319,0	5,2
Panevėžio apskritis	92,3	95,2	92,4	95,9	3,9
Biržų r. sav.	9,8	9,9	8,7	9,6	-2,1
Kupiškio r. sav.	8,4	8,7	7,9	6,8	-19,0
Panevėžio m. sav.	41,3	42,6	41,6	43,6	5,6
Panevėžio r. sav.	12,5	13	12,9	15,7	25,6
Pasvalio r. sav.	8,6	9,7	9,6	8,3	-3,5
Rokiškio r. sav.	11,8	11,3	11,8	11,9	0,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Kupiškio rajono savivaldybėje 2014 metais siekė 530,5 euro ir buvo 63,9 euro didesnis nei 2011 metais. Per visą ataskaitinį laikotarpį bruto darbo užmokestis Savivaldybėje augo. Apskrityje ir šalyje vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis kito panašiai kaip ir Savivaldybėje (2011 metais atlyginimas buvo mažiausias, o vėliau kasmet augo). 2014 metais vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis apskrityje (586,7 euro) buvo 46,2 euro didesnis nei Kupiškio rajono savivaldybėje. Didesnį bruto darbo užmokestį apskrityje lėmė aukštas Panevėžio miesto rodiklis (632,5 euro). Kitose Panevėžio apskrities savivaldybėse vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis buvo panašus, kaip ir Kupiškio rajono savivaldybėje. Lietuvoje vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2014 metais siekė 677,4 euro ir buvo 27,7 proc. didesnis nei Kupiškio rajono savivaldybėje.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2011–2014 m., eurai

9 pav. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Šalyje, Panevėžio apskrityje ir Kupiškio rajono savivaldybėje bedarbių skaičius išaugo apie 50 proc. 2010 metus lyginant su 2009 metais, nuo 2011 metų palaipsniui mažėjo. Lietuvoje bedarbių skaičius, lyginant 2009 ir 2013 metus, sumažėjo 0,9 proc., apskrityje – 9,6 proc. Kupiškio rajono savivaldybėje bedarbių skaičius 2013 metais buvo 12,2 proc. aukštesnis nei 2009 metais. Apskrityje 2009–2013 metais daugiausia bedarbių sumažėjo Panevėžio miesto savivaldybėje (-26,7 proc.), o labiausiai išaugo Pasvalio rajono savivaldybėje (20,0 proc.).

12 lentelė

Bedarbių skaičius 2009–2013 m., tūkst.

Vietovė	2009	2010	2011	2012	2013	Pokytis proc., 2013 m. lyginant su 2009 m.
Lietuvos Respublika	203,1	312,1	247,2	216,9	201,3	-0,9
Panevėžio apskritis	19,8	28,4	22,4	19,8	17,9	-9,6
Biržų r. sav.	1,7	2,5	2,0	1,8	1,7	-
Kupiškio r. sav.	1,6	2,3	1,8	1,8	1,8	12,2
Panevėžio m. sav.	9,0	12,1	9,2	7,7	6,6	-26,7
Panevėžio r. sav.	3,1	4,7	3,8	3,3	2,8	-9,7
Pasvalio r. sav.	2	3,2	2,8	2,6	2,4	20,0
Rokiškio r. sav.	2,4	3,6	2,8	2,6	2,6	8,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos darbo biržos duomenimis, 2016 m. vasario 1 d. Panevėžio teritorinėje darbo biržoje įregistruota 14717 bedarbių, kurie sudarė 10,8 proc. darbingo amžiaus Panevėžio regiono gyventojų (2016 m. sausio 1 d. – 10,3 proc.). 2016 m. vasario 1 d. Panevėžio teritorinėje darbo biržoje registruoti 8559 bedarbiai vyrai, jų nedarbas buvo 12 proc., moterų nedarbas – 9,6 proc. (6826), o jaunimo iki 29 metų amžiaus – 6,3 proc. (2614). 2016 m. vasario 1 d. didžiausias nedarbas buvo Pasvalio rajone (14 proc.), Kupiškio rajone (13,6 proc.) ir Rokiškio rajone (12,9 proc.), o mažiausias – Panevėžio mieste ir rajone (9,3 proc.) ir Biržų rajone – (10,6 proc.).

Lyčių lygių galimybių užtikrinimas

Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas draudžia bet kokią diskriminaciją dėl asmens lyties, tačiau profesinė ir sektorinė darbo rinkos segregacija Lietuvoje išlieka. Slaugos, švietimo, socialinio darbo sektoriuose vyrauja moterys, o statybos, transporto, saugojimo ir informacinių ryšių sektoriuose – vyrai. 2013 metais daugiausia moterų dirbo žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo (85,9 proc.), švietimo (79,5 proc.), apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų (76,8 proc.) bei finansinėje ir draudimo veiklos srityse (74,8 proc.). Daugiausia vyrų dirbo statybos (92,1 proc.), transporto ir saugojimo (73,9 proc.), žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės (63,2 proc.) bei informacinių ryšių ir nekilnojamojo turto srityse (58,5 proc.) (Lietuvos statistikos departamento duomenys).

Moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis Lietuvoje 2012 metais sudarė 12,6 proc. ir buvo 3,9 proc. mažesnis nei ES (16,5 proc.). 2013 metais moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis šalies ūkyje ir valstybės sektoriuje, išskyrus viešąjį valdymą ir gynybą, privalomąjį draudimą, sudarė po 13,3 proc., privačiame sektoriuje – 15,8 proc. Didžiausias moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis 2013 metais išliko finansinės ir draudimo veiklos įmonėse – 39,9 proc., taip pat informacijos ir ryšių – 27,8 proc., apdirbamosios gamybos – 25,7 proc., žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo bei didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklių transporto priemonių ir motociklų remonto – po 22,3 proc., kitose aptarnavimo srityje – 20,9 proc. 2013 metais, palyginti su 2010 metais, darbo užmokesčio skirtumas šalyje sumažėjo 1,3 proc. (Lietuvos statistikos departamento duomenys).

Moterų verslininkų skaičius vis dar mažesnis nei vyrų. 2013 metais moterys sudarė 31 proc. individualiųjų įmonių vadovų, vyrai – 69 proc. Iš Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijai priklausančių įmonių vadovų tik 16 proc. yra moterys. 2013 metais kaime gyvenančių moterų užimtumo lygis buvo mažesnis nei mieste gyvenančių moterų, nedarbo lygis – didesnis. Metinis kaimo moterų užimtumo lygis buvo 39,9 proc., miesto moterų – 51,6 proc. Palyginti su

2010 metais, kaimo moterų užimtumas padidėjo 5 proc., miesto – 1,7 proc. 2013 metais metinis kaimo moterų nedarbo lygis buvo 14,7 proc., miesto – 8,9 proc. Palyginti su 2010 metais, kaimo moterų nedarbo lygis sumažėjo 5,6 proc., miesto – 3,6 proc. (Lietuvos statistikos departamento duomenys).

2014 metais Panevėžio apskrityje moterų nedarbo lygis siekė 11,7 proc. (6,5 tūkst. moterų), vyrų – 15,7 proc. (8,8 tūkst. vyrų).

Moterys vis aktyviau dalyvauja politinėje veikloje. Lietuva – viena iš labai retų šalių, kur moterys turi 2 iš 3 aukščiausiųjų valstybės pareigūnų postų. Nuo 2009 metų Lietuvos Respublikos Prezidento ir nuo 2013 metų Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pareigas eina moterys.

Moterų, išrinktų į Lietuvos Respublikos Seimą, dalis padidėjo 5 proc. – nuo 18 proc. 2008 metais iki 23 proc. 2012 metais, bet šis rodiklis vis dar mažesnis nei ES vidurkis – 27 proc. (Europos Komisijos duomenys). Lietuvos Respublikos Seimo valdyboje moterys sudaro 25 proc., Seniūnų sueigoje – 23 proc., tarp komitetų pirmininkų – 26,7 proc. (Lietuvos statistikos departamento duomenys).

2014 metų pradžioje valstybės tarnyboje dirbo 75,7 proc. moterų. Aukščiausias administracines pareigas ėjo 31 proc. moterų, o aukštesnes – 47 proc. moterų. ES moterų, einančių aukščiausias administracines pareigas, vidurkis yra 30 proc. (Europos Komisijos duomenys).

2014 metų pradžioje moterys sudarė 60,6 proc. visų politinio pasitikėjimo darbuotojų (be statutinių) ir 76,6 proc. karjeros valstybės tarnautojų. 35,2 proc. įstaigų vadovų sudarė moterys, 64,8 proc. – vyrai (Lietuvos statistikos departamento duomenys).

2015 metais išrinktoje Kupiškio rajono savivaldybės taryboje iš 25 narių tik penkios (arba 20 proc.) yra moterys. Visiems šešioms Savivaldybės tarybos komitetams vadovauja vyrai.

Šiuo metu iš 146 Kupiškio rajono savivaldybės administracijos darbuotojų 32 (22 proc.) yra vyrai, 114 (78 proc.) moterų.

Socialinė apsauga

Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 7 d. sprendimu Nr. TS-135 buvo patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės 2015 metų socialinių paslaugų planas. Socialinių paslaugų plano paskirtis – nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis pagal gyventojų socialinių paslaugų poreikius, socialinių paslaugų veiksmingumą bei plėtros kryptis ir įgyvendinimo prioritetus. Plane numatytos šios prioritetinės žmonių socialinės grupės, kurioms reikalinga teikti ar plėsti socialines paslaugas: neįgalieji, senyvo amžiaus asmenys, socialinės rizikos šeimos ir jų vaikai, socialinės rizikos suaugę asmenys ir jų šeimos, be tėvų globos likę

vaikai. Numatytos šios prioritetinės socialinės paslaugos: dienos socialinė globa institucijoje, asmens namuose; ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia teikimas institucijoje, intensyvi krizių įveikimo pagalba krizinėse situacijose atsidūrusiems žmonėms, socialinės priežiūros paslaugos socialinės rizikos šeimoms ir jose augantiems vaikams, ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų teikimas be tėvų globos likusiems vaikams.

Socialinės grupės, kurioms reikalinga teikti ar plėsti socialines paslaugas

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2014 metais Kupiškio rajono savivaldybėje netekto darbingumo (invalidumo) pensiją gavo 1769 asmenys. Neįgaliųjų asmenų skaičius rajone kasmet kinta nežymiai.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 metais Kupiškio rajono savivaldybėje 1000-čiui darbingo amžiaus gyventojų teko 379 senatvės pensijų gavėjai. Šis rodiklis panašus visoje Panevėžio apskrityje, bet vienas didžiausių rodiklių Lietuvoje.

12 lentelė

1000-čiui darbingo amžiaus gyventojų tenkančių senatvės pensiją gaunančių asmenų skaičius

Vietovė	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Lietuvos Respublika	320	323	324
Panevėžio apskritis	357	358	360
Biržų r. sav.	425	425	422
Kupiškio r. sav.	382	380	379
Panevėžio m. sav.	332	343	348
Panevėžio r. sav.	-	310	310
Pasvalio r. sav.	352	354	356
Rokiškio r. sav.	396	401	398

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 metais Kupiškio rajono savivaldybėje senatvės pensiją gavo 4228 asmenys (22,6 proc. visų rajono gyventojų).

Kupiškio rajono savivaldybės administracijos duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybėje 2014 metais buvo užregistruotos 128 socialinės rizikos šeimos, kuriose augo 313 vaikų. Tiek socialinės rizikos šeimų, tiek jose augančių vaikų skaičius Kupiškio rajono savivaldybėje 2011–2014 metais nežymiai mažėjo.

Socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius 2009–2013 m.

Vietovė	2009	2010	2011	2012	2013	Pokytis proc., lyginant 2009 m. ir 2013 m.
Socialinės rizikos šeimų skaičius						
Lietuvos Respublika	11 121	10 904	10 608	10 389	10 235	-8,0
Panevėžio apskritis	1 259	1 192	1 106	1 102	1 133	-10,0
Biržų r. sav.	145	149	148	143	160	10,3
Kupiškio r. sav.	157	142	137	134	128	-18,5
Panevėžio m. sav.	181	187	178	181	192	6,1
Panevėžio r. sav.	283	250	231	249	270	-4,6
Pasvalio r. sav.	275	259	242	246	231	-16,0
Rokiškio r. sav.	218	205	170	149	152	-30,3
Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius						
Lietuvos Respublika	24 222	23 335	22 073	21 303	20 664	-14,7
Panevėžio apskritis	2 823	2 565	2 418	2 389	2 474	-12,4
Biržų r. sav.	353	343	346	323	359	1,7
Kupiškio r. sav.	343	329	319	324	316	-7,9
Panevėžio m. sav.	330	250	232	259	255	-22,7
Panevėžio r. sav.	604	569	550	553	619	2,5
Pasvalio r. sav.	755	697	612	608	591	-21,7
Rokiškio r. sav.	438	377	359	322	334	-23,7

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Per laikotarpį nuo 2009 iki 2013 metų labai išaugo socialinių pašalpų gavėjų skaičius. Apskirtyje, kaip ir šalyje, daugiausia socialinių pašalpų gavėjų įregistruota 2011 ir 2012 metais, o 2013 metais jų sumažėjo 14,7 proc., tačiau, lyginant 2009 ir 2013 metus, augimas siekė 146,9 proc. Kupiškio rajono savivaldybėje nuo 2009 iki 2013 metų socialines pašalpas gaunančių asmenų skaičius augo 160,4 proc., 2012–2013 metais sumažėjo 4,7 proc.

Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, asm. 2009–2013 m.

Vietovė	2009	2010	2011	2012	2013	Pokytis proc., lyginant 2009 m. ir 2013 m.
Socialinių pašalpų gavėjų skaičius						
Lietuvos Respublika	73 512	181 285	221 062	221 922	190 009	158,5
Panevėžio apskritis	8 356	20 481	24 565	24 181	20 631	146,9
Biržų r. sav.	1 125	2 335	2 587	2 575	2 521	124,1
Kupiškio r. sav.	732	1 617	1 914	1 999	1 906	160,4
Panevėžio m. sav.	2 718	7 450	9 348	8 862	7 452	174,2
Panevėžio r. sav.	1 298	3 515	4 039	3 760	2 997	130,9

Pasvalio r. sav.	1 071	2 606	3 279	3 356	2 624	145,0
Rokiškio r. sav.	1 412	2 958	3 398	3 629	3 131	121,7

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Socialinių paslaugų teikimo įstaigos

Kupiškio rajone socialinių paslaugų teikėjai yra socialinės paskirties įstaigos, rajono gyventojams teikiančios bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas ir nevyriausybines organizacijas, rajono gyventojams teikiančios įvairias bendrąsias paslaugas. Visi šie socialinių paslaugų organizatoriai ir teikėjai Socialinių paslaugų įstatyme yra įvardijami kaip socialinių paslaugų įstaigos.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje socialines paslaugas įvairioms klientų grupėms teikia socialinių paslaugų įstaigos (Kupiškio socialinės globos namai, Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai, Kupiškio socialinių paslaugų centras, Aldonos ir Antano Jatužių šeimyna, Liolės Anikevičienės šeimyna), viešosios įstaigos (VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras, VšĮ Panevėžio kurčiųjų reabilitacijos centras, VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba, Kupiškio rajono krizių centras), 15 nevyriausybinių organizacijų (Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija, Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos Kupiškio rajono skyrius, Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Guboją“ Kupiškio skyrius ir kt.).

15 lentelė

Socialinių paslaugų teikėjų Kupiškio mieste ir seniūnijose pasiskirstymas

Socialinių paslaugų teikimo teritorija	Socialinės paskirties įstaigos ir nevyriausybinių organizacijų pavadinimas
Kupiškio miestas	Kupiškio socialinių paslaugų centro bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys Kupiškio socialinių paslaugų centro stacionarių socialinių paslaugų padalinys VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga VšĮ Panevėžio ir Utenos regionų aklujų centro Kupiškio skyrius VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba VšĮ Panevėžio kurčiųjų reabilitacijos centras Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Guboją“ Kupiškio skyrius Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai
Alizavos seniūnija	–
Noriūnų seniūnija	VšĮ Kupiškio vaikų dienos centro padalinys Aldonos ir Antano Jatužių šeimyna

Kupiškio rajono savivaldybės 2016–2018 metų strateginis veiklos planas

Kupiškio seniūnija	Kupiškio socialinės globos namai Kupiškio socialinių paslaugų centro Krizių centro padalinys Liolės Anikevičienės šeimyna
Skapiškio seniūnija	Kupiškio socialinių paslaugų centro bendrųjų socialinių paslaugų padalinys
Subačiaus seniūnija	VŠĮ Kupiškio vaikų dienos centro padalinys
Šimonių seniūnija	Kupiškio socialinių paslaugų centro bendrųjų socialinių paslaugų padalinys VŠĮ Kupiškio vaikų dienos centro padalinys

Šaltinis - Kupiškio rajono savivaldybės administracijos socialinės paramos skyrius

2015 metais Kupiškio rajono savivaldybės administracija baigė įgyvendinti du ES lėšomis, Valstybės biudžeto lėšomis ir Savivaldybės biudžeto lėšomis bendrai finansuojamus projektus, susijusius su socialinių paslaugų infrastruktūros gerinimu. Projekto „Kupiškio rajono Šv. Kazimiero vaikų globos namų infrastruktūros modernizavimas“ įgyvendinimo metu buvo modernizuotas 1 objektas, esantis Bokšto g. 21, Paketurių kaime, Kupiškio rajone, t. y. rekonstruotas buvęs vaikų globos namų esamas pastatas, pristatytas II pastato aukštas. Patalpų plotas padidėjo nuo 593 kv. m iki 1080,30 kv. m, buvo įrengtas vandens gręžinys, vietiniai buitiniai valymo įrenginiai, įrengtos reikalingos patalpos, nupirkti nauji baldai (spintos, spintelės, lovos, lentynos, kušetės, stalai, kėdės ir kt.), įranga (televizoriai, šaldytuvai, šaldikliai, skalbyklė, džiovyklė, viryklės, svarstyklės ir kt.) ir kompiuterinė įranga (kompiuteriai). Projektu buvo siekiama visiškai atnaujinti ir praplėsti vaikų globos namų infrastruktūrą, įgalinančią taikyti vaikų apgyvendinimo modelį – šeimyną. Projekto įgyvendinimo metu sudarytos sąlygos įsikurti 4 šeimynoms, kuriose gyvens ne daugiau kaip po 8 vaikus. Kiekvienoje šeimynoje įrengtos vonios ar dušo ir tualetų patalpos (atskirai mergaitėms ir berniukams), virtuvėlės (patalpos, kuriose vaikai patys gali pasigaminti maistą ir pavalgyti). Bendra projekto vertė – 773,68 tūkst. eurų.

Projekto „Kupiškio socialinių paslaugų centro infrastruktūros modernizavimas“ įgyvendinimo metu vietoje 1940 metais statyto medinio dviaukščio pastato buvo pastatytas naujas vieno aukšto pastatas, esantis Kupiškio g. 4, Subačiaus m., Kupiškio rajone. Atliekant globos namų pastato statybos darbus (bendras pastato plotas – 957,54 kv. m) taip pat buvo įrengti lauko inžineriniai tinklai (buitinių nuotekų su siurbline, šilumos, vandentiekio). Naujai pastatytuose senelių globos namuose įrengta 17 kambarių, kuriuose šių namų gyventojai gyvens po 1 ar 2 viename kambaryje. Šalia kambarių įrengti dušai, vonios kambariai. Taip pat projekto įgyvendinimo metu buvo įsigyti reikalingi baldai (spintos, spintelės, funkcinės lovos, lentynos, kušetės, stalai, kėdės ir kt.), buitinė įranga (šaldytuvai, šaldikliai, skalbyklė, džiovyklė, viryklės, svarstyklės ir kt.) bei 1 tikslinė transporto priemonė, pritaikyta neįgaliųjų asmenų transportavimui. Bendra projekto vertė – 915,70 tūkst. eurų.

Vaikų socialinė apsauga

Pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją Seimas ir Prezidento institucija nustato valstybės politiką vaiko teisių apsaugos srityje, o Vyriausybė užtikrina šios politikos įgyvendinimą. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 194 priskirta vaiko teisių apsaugos valdymo sritis bei nustatyta kitų ministerijų kompetencija.

Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose teikiamos ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugos be tėvų globos likusiems vaikams. Vaikų globos namų paslaugų gavėjai – vaikai, kuriems nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba), arba laikinai globos namuose apgyvendinti vaikai, kol bus išspręstas jų grąžinimo tėvams arba globos (rūpybos) nustatymo klausimas. Į vaikų globos namus patenka vis daugiau vaikų, turinčių specialiųjų poreikių, kuriems reikalinga visokeriopa įvairių specialistų pagalba. Per 2014 metus į įstaigą atvyko 33 vaikai, iš jų 14 buvo apgyvendinti iki 3 dienų, 19 vaikų buvo nustatyta laikinoji globa. 2014 metais 7 vaikai turėjo nustatytą vidutinį neįgalumo lygį, 1 vaikui buvo nustatytas sunkus neįgalumo lygis, net 22 vaikams Kupiškio švietimo pagalbos tarnyba nustatė specialiuosius ugdymosi poreikius.

Kupiškio rajono savivaldybėje yra įsteigtos 2 vaikus globojančios šeimos – Aldonos ir Antano Jatužių šeima ir Liolės Anikevičienės šeima. Šeimynų teikiamos socialinės globos paslaugos yra ekonomiškai naudingesnės ir kokybiškesnės, palyginti su socialinės globos paslaugomis vaikų globos namuose, nes globojamiems vaikams sudaromos sąlygos, artimos šeimoje gyvenančių vaikų sąlygoms, mažėja vaikų socialinės atskirties rizika, vaikai geriau parengiami savarankiškam gyvenimui.

Aldonos ir Antano Jatužių šeima teikia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas be tėvų globos likusiems vaikams. 2014 metais čia gyveno 8 vaikai, iš jų 2 vaikai su negalia.

Liolės Anikevičienės šeima 2014 metais teikė ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas 7 be tėvų globos likusiems vaikams, iš jų 4 vaikams su negalia.

Kupiškio rajono savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriaus duomenimis, 2014 m. gruodžio 31 d. Kupiškio rajone buvo 87 globojami (rūpinami) vaikai, 9 vaikams buvo nustatyta laikinoji globa (rūpyba), 78 – nuolatinė globa (rūpyba). 51 vaikas augo globojami šeimoje, 10 – šeimynose, 26 – socialinės globos įstaigoje. 2014 metais 8 vaikams buvo nustatyta laikinoji globa (rūpyba) šeimoje tėvų prašymu dėl tėvų išvykimo iš Lietuvos Respublikos.

Alternatyvias socialinei globai socialines ir ugdymo paslaugas socialinės rizikos šeimoms ir jų vaikams teikia VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras. Šis centras turi keturis padalinius: Kupiškyje,

Adomynėje, Noriūnuose ir Subačiuje. Čia vaikai iš socialinės rizikos šeimų renkasi po pamokų, jie papildomai ugdomi, maitinami, organizuojamas vaikų laisvalaikis, ugdomi socialiniai įgūdžiai. 2014 metais šiame centre socialinės paslaugos buvo teikiamos 60 vaikų iš 41 socialinės rizikos, socialiai remtinų bei psichologinių, socialinių ir kitokių problemų turinčių šeimų. 2011 metais buvo vykdomas Europos Sąjungos paramos projektas „Palankios šeimai darbovietės kūrimas ir kokybiško užimtumo skatinimas šalyje per socialinę partnerystę“. Vykdamas projektą vaiko priežiūros ir ugdymo paslaugos teikiamos 10 vaikų Kupiškio padalinyje. Kupiškio rajone vien tik socialinės rizikos šeimose 2015 m. sausio 1 d. duomenimis auga 313 vaikų, todėl šio dienos centro teikiamų paslaugų nepakanka. Reikalinga plėsti vaikų dienos centro paslaugas, steigiant šio centro padalinius kaimiškose vietovėse, kadangi šio centro teikiamos paslaugos yra šeimos socialinių problemų atsiradimo prevencinė priemonė.

Sveikatos apsauga

Kupiškio rajono savivaldybėje pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ Kupiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras. Antrinio lygio medicinos paslaugas teikia VšĮ Kupiškio ligoninė.

2014 metais Kupiškio rajono savivaldybės gyventojai pas gydytojus lankėsi 108,4 tūkst. karto (2011 metais - 111,5 tūkst. karto), tai reiškia, kad vienas gyventojas pas gydytojus lankėsi maždaug 5,7 karto per metus.

2014 metais Kupiškio rajono savivaldybėje dirbo 32 praktikuojantys gydytojai (2013 metais – 34): 11 – bendrosios praktikos, 9 – vidaus ligų, 3 – vaikų ligų, 2 – chirurgai, 1 – akušeris-ginekologas, 1 – oftalmologas, 1 – otorinolaringologas, 1 – psichiatras.

16 lentelė

Informacija apie gyventojų apsilankymus poliklinikose ir ambulatorijose 2011–2014 m.

Vietovė	Apsilankymų poliklinikose ir ambulatorijose skaičius (tūkst.)				Vidutinis vieno gyventojo apsilankymų poliklinikose ir ambulatorijose skaičius (kartai)			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	23073,9	23820,1	23978,0	25426,1	7,6	8,0	8,1	8,7
Panevėžio apskritis	1756,0	1772,3	1798,2	1795,5	7,1	7,3	7,5	7,6
Biržų r. sav.	148,8	154,8	157,9	151,3	5,3	5,7	5,9	5,8
Kupiškio r. sav.	111,5	112,9	114,6	108,4	5,6	5,8	6,0	5,7
Panevėžio m. sav.	913,0	915,6	962,1	969,9	9,2	9,4	9,9	10,1
Panevėžio r. sav.	224,4	225,1	217,9	218,5	5,8	5,9	5,8	5,9
Pasvalio r. sav.	143,6	145,6	134,0	135,0	5,1	5,3	5,0	5,1
Rokiškio r. sav.	214,9	218,4	211,7	212,4	6,2	6,5	6,4	6,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagal gydytojų skaičių, tenkanti 10 tūkst. gyventojų, Panevėžio apskrityje Kupiškio rajono savivaldybė (17,1 gyd./10 tūkst. gyv.) lenkia tik Panevėžio rajono savivaldybę (12,9 gyd./10 tūkst. gyv.) ir atsilieka nuo bendrojo Panevėžio apskrities (30,4 gyd./10 tūkst. gyv.) ir Lietuvos Respublikos (43,2 gyd./10 tūkst. gyv.) rodiklio.

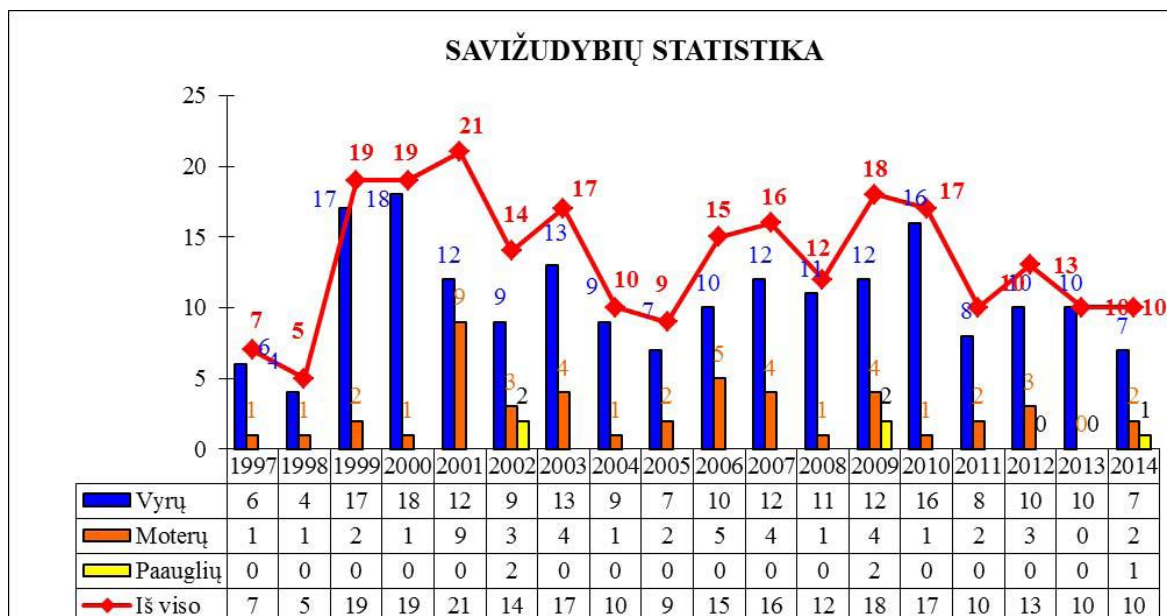
2013 metais Kupiškio rajono savivaldybėje dirbo 7 odontologai. Palyginus 5 metų laikotarpį, mažiausias odontologų skaičius buvo 2010 metais – 5. Tai vienas žemiausių odontologų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų (3,7 odont./10 tūkst. gyv.). Panevėžio apskrityje šis rodiklis yra kiek didesnis tik už Pasvalio rajono savivaldybės rodiklį (3,7 odont./ 10 tūkst. gyv.). Tuo tarpu visoje apskrityje 10 tūkst. gyventojų vidutiniškai tenka 7,9 odontologai, o visoje šalyje – 9,4 odontologai. Tačiau pagal slaugytojų skaičių, tenkanti 10 tūkst. gyventojų, Kupiškio rajono savivaldybė (73,6 slaugyt./10 tūkst. gyv.) yra artima Panevėžio apskrities (76,8 slaugyt./10 tūkst. gyv.) ir šalies (74,5 slaugyt./10 tūkst. gyv.) situacijai.

VšĮ Kupiškio ligoninė turi 100 lovų: Vidaus ligų skyrius – 39 lovos (iš jų 4 dienos chirurgijos), Palaikomojo gydymo ir slaugos skyrius – 40, Vaikų ligų skyrius – 15, Reanimacijos-intensyvios terapijos skyrius – 6 lovos. Ligoninėje yra ir šie padaliniai: Priėmimo-skubios pagalbos skyrius, Klinikos laboratorija, Radiologijos kabinetas, Fizinės medicinos ir reabilitacijos skyrius, sterilizacinė ir dez. Kamera.

2014 metais ligoninėje gydėsi 1795 ligoniai (2013 metais – 2213), iš jų 323 vaikai (2013 metais – 410). Lovadienių skaičius – 22805 (2013 metais – 23941). Daugiausiai ligonių gydėsi Vidaus ligų skyriuje – 1023 (2013 metais – 1131), Reanimacijos-intensyvios terapijos skyriuje 294 ligoniai (2013 metais – 545), Vaikų ligų skyriuje 324 ligoniai (2013 metais – 410), Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje 291 ligonis (2013 metais – 272).

2013 metais daugiausia Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų sirgo kraujotakos sistemos ligomis (517,2 atvejo tūkstančiui gyventojų). Antroje vietoje pagal sergamumą yra kvėpavimo sistemos ligos (468,5 atvejo tūkstančiui gyventojų), trečioje – jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligos (247,8 atvejo tūkstančiui gyventojų).

2013 metais Kupiškio rajono savivaldybėje daugiausia mirčių atvejų užregistruota dėl kraujotakos sistemos ligų (1029 atvejai 10 tūkst. gyventojų), antroje vietoje – mirtys dėl susirgimų piktybiniais navikais (254,65 atvejo 10 tūkst. gyventojų), trečioje vietoje – mirtys dėl išorinių priežasčių (150,7 atvejo 10 tūkst. gyventojų). Savižudybių skaičius siekė 51,9 atvejo 100 tūkst. gyventojų.

10 pav. Šaltinis: Kupiškio rajono savivaldybės administracijos civilinės metrikacijos skyrius

ŠVIETIMAS

Ikimokyklinis ugdymas

Kupiškio rajono savivaldybėje veikia trys ikimokyklinio ugdymo įstaigos (Kupiškio vaikų lopšelis-darželis „Obelėlė“, Kupiškio vaikų lopšelis-darželis „Saulutė“ ir Kupiškio rajono Subačiaus vaikų lopšelis-darželis) ir 1 mokykla intelekto sutrikimą turintiems mokiniams bei ikimokyklinio ugdymo įstaiga –Kupiškio mokykla „Varpelis“.

17 lentelė

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir vietų skaičius 2012–2014 m., vnt.

Vietovė	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius (vnt.)			Vietų skaičius (vnt.)		
	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Lietuvos Respublika	660	675	690	107986	113443	118309
Panevėžio apskritis	53	51	53	8733	8892	9205
Biržų r. sav.	5	5	5	818	825	891
Kupiškio r. sav.	3	3	3	545	577	580
Panevėžio m. sav.	30	29	30	4925	4865	4932
Panevėžio r. sav.	7	6	6	877	880	988
Pasvalio r. sav.	2	2	2	590	770	838
Rokiškio r. sav.	6	6	7	978	975	976

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagal 100 vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenkantį vietų skaičių 2014 metais Kupiškio rajono savivaldybės rodiklis didžiausias Panevėžio apskrityje (144). Šis rodiklis viršija ir bendrą šalies vidurkį (104).

Kupiškio rajono savivaldybės administracija, siekdama pagerinti ikimokyklinio ugdymo įstaigų infrastruktūrą ir užtikrinti kokybiškų paslaugų teikimą, 2012 – 2015 metais įgyvendino 3 bendrai ES, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamus projektus:

- Projekto „Kupiškio vaikų ir jaunimo ugdymo centro „Varpelis“ modernizavimas“ įgyvendinimo metu buvo suremontuotos Kupiškio mokyklos „Varpelis“ su ugdymu susijusios patalpos, sanitariniai mazgai, skalbykla, virtuvė, įrengtas metodinis kabinetas. Taip pat darželis buvo aprūpintas naujais grupių miegamųjų, žaidimų, tualetų kambarių, rūbinėlių, metodinio kabineto baldais, kompiuterine ir kitokia įranga. Taip pat buvo pakeista itin susidėvėjusi skalbyklos bei virtuvės įranga nauja. Bendra projekto vertė – 341,3 tūkst. eurų.

- Projekto „Kupiškio vaikų lopšelio-darželio „Saulutė“ modernizavimas“ įgyvendinimo metu buvo suremontuotos Kupiškio vaikų lopšelio-darželio „Saulutė“ su vaikų ugdymu susijusios patalpos, sanitariniai mazgai, skalbykla, grupių virtuvėlės, rūbinėlės, įrengtas metodinis kabinetas, sutvarkytas apšvietimas. Taip pat lopšelis-darželis buvo aprūpintas naujais grupių žaidimų, tualetų kambarių, rūbinėlių, metodinio kabineto baldais, kompiuterine ir kitokia įranga. Buvo pakeista nauja itin susidėvėjusi skalbyklos bei virtuvės įranga. Bendra projekto vertė – 123,2 tūkst. eurų.

- Projekto „Kupiškio rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigų pastatų renovavimas“ įgyvendinimo metu buvo renovuotas Kupiškio vaikų lopšelio-darželio „Saulutė“ pastatas (pakeistos durys, apšiltintas pastato fasadas, stogas, cokolis) bei Kupiškio rajono Subačiaus vaikų lopšelio-darželio pastatas (apšiltintas stogas, cokolis, fasadas su angokraščiais, modernizuota šildymo sistema). Bendra projekto vertė – 228,7 tūkst. eurų.

Bendrasis mokyklinis ugdymas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014–2015 mokslo metais Kupiškio rajono savivaldybėje veikė 15 bendrojo ugdymo mokyklų. Tai: Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazija, Subačiaus gimnazija, Subačiaus gimnazijos Lukonių skyrius, Kupiškio Povilo Matulionio progimnazija, Adomynės pagrindinė mokykla, Alizavos pagrindinė mokykla, Antašavos pagrindinė mokykla, Noriūnų Jono Černiaus pagrindinė mokykla, Rudilių Jono Laužiko pagrindinė mokykla, Salamiesčio pagrindinė mokykla, Skapiškio pagrindinė mokykla, Šepetos Almos Adamkienės pagrindinė mokykla, Šimonių pagrindinė mokykla, Kupiškio Kupos pradinė mokykla, Kupiškio mokykla „Varpelis“.

Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius

Vietovė	2012–2013	2013–2014	2014–2015	Pokytis proc., 2012–2013 m. m. lyginant su 2014–2015 m. m.
Lietuvos Respublika	373874	357530	344721	-7,8
Panevėžio apskritis	31521	29728	28164	-10,7
Biržų r. sav.	3488	3234	3003	-13,9
Kupiškio r. sav.	2554	2450	2260	-11,5
Panevėžio m. sav.	13797	13081	12493	-9,5
Panevėžio r. sav.	3596	3436	3339	-7,1
Pasvalio r. sav.	3745	3462	3247	-13,3
Rokiškio r. sav.	4341	4065	3822	12,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kupiškio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose 2014–2015 mokslo metais mokėsi 2260 mokinių arba 11,5 proc. mažiau nei 2012–2013 mokslo metais. Apskirtyje bendrojo ugdymo mokyklose, lyginant 2012–2013 mokslo metus ir 2014–2015 mokslo metus, mokinių skaičius mažėjo 10,7 proc., šalyje – 7,8 proc. Taip pat mažėja ir bendrojo ugdymo mokyklose dirbančių mokytojų ir vadovų skaičius. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014–2015 mokslo metais rajono mokyklose dirbo 253 mokytojai, tai yra 9 mokytojais mažiau negu 2013–2014 mokslo metais ir 27 mokytojais mažiau negu 2012–2013 mokslo metais.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybėje tendencingai daugėja mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokykloje. Pagrindinė to priežastis – išvykimas iš šalies.

Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokykloje, skaičius pagal nelankymo priežastis
Kupiškio rajono savivaldybėje

	2012–2013 m.	2013–2014 m.	2014–2015 m.
Iš viso	62	72	69
Dėl išvykimo iš šalies	62	72	69
Priežastis nenurodyta	-	-	-
Socialinės, psichologinės ir kitos priežastys	-	-	-

(Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas)

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje gyvenančių nesimokančių vaikų ir mokyklos nelankančių mokinių apskaitą koordinuoja Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyrius. Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. TS-110 patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje gyvenančių nesimokančių vaikų ir mokyklos nelankančių mokinių apskaitos tvarkos aprašas, kuris reglamentuoja Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje gyvenančių ir nesimokančių vaikų ir mokyklos nelankančių mokinių apskaitą ir jų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas priežiūrą.

Profesinis mokymas

Kupiškio rajono savivaldybėje veikia profesinė Kupiškio technologijos ir verslo mokykla. 2015 m. rugsėjo 1 d. duomenimis mokykloje mokėsi 493 mokiniai, sudaryta 16 grupių. Mokykloje vykdoma 13 profesinio mokymo programų, vidurinio ugdymo programa ir neformalusis švietimas. Mokykla ruošia darbo rinkoje paklausą turinčius kvalifikuotus darbininkus pagal apdailininko (statybininko), prekybos įmonių vadybininko padėjėjo, virėjo, padavėjo ir barmeno, kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus, technikos priežiūros verslo darbuotojo, suvirintojo, staliaus, socialinio darbuotojo padėjėjo, apskaitininko ir kasininko profesinio mokymo programas. Mokykla aktyviai bendradarbiauja su švietimo įstaigomis, įmonėmis, darbdavių asociacijų narėmis, seniūnijomis, darbo biržomis ir kitomis institucijomis. Pagrindinės bendradarbiavimo formos: mokymo programų rengimas, įgytų asmens kompetencijų vertinimas, profesinis orientavimas ir konsultavimas, tolimesnės karjeros planavimas, darbo patirties sklaida, kultūriniai renginiai, sporto varžybos, profesinio meistriškumo konkursai, parodos-mugės ir kt.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014–2015 mokslo metais mokėsi 445 mokiniai, t. y. 3,7 proc. daugiau negu 2012–2013 mokslo metais (429) ir 2,1 proc. daugiau negu 2013–2014 mokslo metais (436).

Neformalusis ugdymas

Kupiškio rajono savivaldybėje 2015–2016 mokslo metų pradžioje veikė 4 formalųjį švietimą papildančios ugdymo įstaigos: Kupiškio meno mokykla, Kupiškio r. kūno kultūros ir sporto centras, Kupiškio jaunimo centras, Alizavos jaunimo centras „ALSJA“. Visos Kupiškio rajono neformaliojo vaikų ir jaunimo švietimo įstaigos vykdo prisiimtas neformaliojo švietimo programas, organizuoja, dalyvauja įvairioje projektinėje veikloje, rajoniniuose, zoniniuose, respublikiniuose konkursuose, jų ugdytiniai tampa šių konkursų laureatais.

Kupiškio rajono savivaldybės administracija, siekdama pagerinti neformaliojo ugdymo įstaigų infrastruktūrą ir užtikrinti kokybiškų paslaugų teikimą, 2015 metais baigė įgyvendinti

bendrai ES, Valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Kupiškio meno mokyklos pastato, esančio Gedimino g. 46, Kupiškyje, renovavimas“. Projekto įgyvendinimo metu buvo renovuotas Kupiškio meno mokyklos pastatas: apšiltintas stogas ir pastogė, cokolis, fasadas, modernizuota šildymo sistema.

Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba

Rajone veikia Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba. Tarnyba įsteigta 2004 m. rugsėjo 1 d., vadinta Kupiškio rajono pedagogine psichologine tarnyba. 2008 m. lapkričio 20 d. Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-310 įstaiga pavadinta Kupiškio rajono pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centru. Vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. TS-236 nuo 2012 m. rugsėjo 1 d. įstaiga pavadinta Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba. Pagrindinė tarnybos veiklos sritis – švietimo pagalba, kita veiklos sritis – švietimas. Tarnybos misija – pagalbos švietimo įstaigoms bei individualiai besikreipiantiems klientams institucija, vertinanti asmenų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, brandumą mokyklai, organizuojanti kvalifikacijos tobulinimo renginius, koordinuojanti profesinio informavimo ir konsultavimo veiklas rajone bei vykdanči formalųjį suaugusiųjų mokymą. Tarnybos vizija – moderni, novatoriška, kaitai atvira daugiafunkcinė švietimo pagalbos įstaiga, skatinanti bei sudaranti sąlygas asmenims ir organizacijoms dalyvauti mokymosi visą gyvenimą procese.

KULTŪRA

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybėje veikia 17 bibliotekų. Visas rajono bibliotekas administruoja Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka. 2012–2014 metais apskrityje bibliotekų skaičius nesikeitė, šalyje bibliotekų sumažėjo 1,5 proc.

Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos duomenimis, rajono bibliotekų paslaugomis 2014 metais naudojosi 6117 vartotojai arba 32,1 proc. rajono gyventojų (Lietuvos viešųjų bibliotekų gyventojų sutelktumo vidurkis – 19,8 proc.). Palyginti su 2013 metais, vartotojų skaičius padidėjo 65 arba 1,0 proc. Kupiškio miesto viešoji biblioteka aptarnavo 2506 vartotojus, kaimo padaliniai – vidutiniškai po 204. Naujai užregistruoti vartotojai 2014 metais sudarė 14,3 proc. visų vartotojų. Bibliotekose lankėsi 1950 vaikų iki 14 metų (31,6 proc. visų vartotojų). Kiekvienas vartotojas per metus bibliotekose apsilankė vidutiniškai po 16 kartų.

2014 metais Kupiškio rajono bibliotekose užregistruotas 206 tūkst. egz. dokumentų fondas. Per laikotarpį nuo 2012 iki 2014 metų bibliotekų dokumentų fondas nežymiai mažėjo (nuo 220 tūkst. egz. 2012 metais iki 206 tūkst. egz. 2014 metais). Ši tendencija stebima tiek šalyje, tiek

Panevėžio apskrityje. Išduotas dokumentų fondas, tenkantis vienam skaitytojui – 34 tūkst. egz. dokumentų. Šis rodiklis per analizuojamą laikotarpį nesikeitė.

Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka įsikūrusi buvusios sinagogos pastate, kurio būklė yra avarinė, todėl 2014 metais Kupiškio rajono savivaldybės administracija pradėjo įgyvendinti Valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pastato Kupiškyje, Lauryno Stuokos-Gucevičiaus a. 3A rekonstrukcija“. Numatoma projekto vertė – 2229,2 tūkst. eurų.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 metais Kupiškio rajono savivaldybėje veikė 16 kultūros centrų. Nuo 2012 metų jų skaičius sumažėjo 2 kultūros centrais.

Kupiškio kultūros centro duomenimis, Kupiškio miesto kultūros centre veiklą vykdo 13 mėgėjų meno kolektyvų, o kaimo padaliniuose – 54, iš viso 67 kolektyvai. Kaimo padaliniuose 49-iose meno kolektyvuose dalyvauja 577 meno mėgėjai.

Šalia svarbių pasiekimų iškovojusį ir jau ne pirmą dešimtmetį skaičiuojančių kolektyvų 2014 metais įkurti ir sėkmingai dirba nauji meno kolektyvai – kamerinis choras „Cantus Vita“ (vadovas Marijanas Remeikis) ir pučiamųjų instrumentų orkestras (vadovas Saulius Laucius). Iš viso kolektyvuose dalyvauja 1137 meno mėgėjai.

Keturi kolektyvai – Skapiškio kultūros namų vaikų ir jaunimo teatro studija „Ku-Kū“ ir teatras „Stebulė“ (vadovė Vita Vadoklytė), Kupiškio kultūros centro folklorinis kolektyvas „Kupkėmis“ (vadovė Alma Pustovaitienė), Kupiškio kultūros centro moterų vokalinis duetas (vadovė Nidija Sankauskienė) yra įvertinti „Aukso paukšte“.

2014 metais Dainų šventėje dalyvavo 11 Kupiškio kultūros centro kolektyvų. 2014 metais Kupiškio kultūros centre vyko 97 įvairiausio pobūdžio renginiai (spektakliai, koncertai, festivaliai, valstybinių švenčių ir atmintinų datų minėjimai, diskotekos, edukacijos, lauko renginiai ir kt.), juose apsilankė 4712 žiūrovų (su kaimo padaliniais: 615 renginių ir 11559 lankytojai). Palyginti su 2013 metais, renginių skaičius išaugo 24,77 proc.

2014 metais įvyko 16 profesionaliojo meno renginių (koncertų, spektaklių, parodų), kuriuose dalyvavo 4220 lankytojų. 2014 metais kaimo padaliniuose buvo suorganizuotas 41 edukacinis renginys. Daugiausia Adomynės laisvalaikio centre – 21, dalyvavo 670 suaugusiųjų ir 50 vaikų. Buvo parengtos 2 edukacinės programos – suaugusiesiems „Smagu širdžiai, gardu pilvui“ ir vaikams „Adomynės lobio ieškojimas“. Salamiestyje ir Skapiškyje vyko po 5 edukacinius renginius, Laičiuose – 4, Lukonyse – 3, Subačiuje – 1. Visuose renginiuose dalyvavo 1552 dalyviai. Per 2014 metus buvo suorganizuotos 4 ekspedicijos (Adomynėje – 3, Salamiestyje – 1), kuriose dalyvavo 32 dalyviai.

Per laikotarpį nuo 2012 metų iki 2015 metų Kupiškio rajono savivaldybės administracija, siekdama pagerinti kultūros įstaigų infrastruktūrą ir užtikrinti geresnį paslaugų teikimą, įgyvendino 2 ES lėšomis, Valstybės biudžeto lėšomis ir Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamus projektus:

- Projekto „Prielaidų spartesnei ūkinės veiklos diversifikacijai Subačiaus mieste, Kupiškio rajone, sudarymas“ įgyvendinimo metu buvo rekonstruotas Subačiaus kultūros namų pastatas su jame įsikūrusia biblioteka (rekonstruotas stogas, apšiltintos išorinės sienos, pakeisti išorės langai ir lauko durys, įrengtas galinis išėjimas, apšiltintas lauko fasadas ir atlikti dekoratyvinio tinkavimo darbai, apšiltintos vidaus grindys, rekonstruota elektros instaliacija, pakeistos vidaus durys, rekonstruoti laiptai, sienų pertvaros, vandentiekio ir nuotekų mazgai, šildymo sistema, salės garso, apšvietimo ir sėdimos vietos, įrengta vėdinimo sistema, atlikti vidaus apdailos darbai, lauko infrastruktūros darbai (lauko apšvietimas, aplinkos sutvarkymas ir kt. (bendras plotas – 741,13 kv. m) bei prie jo esanti automobilių stovėjimo aikštelė. Bendra projekto vertė – 924,33 tūkst. eurų.

- Projekto „Prielaidų spartesnei ūkinės veiklos diversifikacijai Skapiškio mstl., Kupiškio rajone, sudarymas“ įgyvendinimo metu buvo rekonstruotas Skapiškio kultūros namų pastatas su jame įsikūrusia biblioteka (apšiltintos pastato sienos, pakeisti langai ir durys, atliktas stogo remontas ir apšiltinta perdanga, atliktas grindų remontas, atlikti vidaus patalpų apdailos darbai, pakeisti radiatoriai, atlikti lauko infrastruktūros darbai (lauko apšvietimas, aplinkos sutvarkymas ir kt. (bendras plotas – 2242,88 kv. m) bei prie jo esanti automobilių stovėjimo aikštelė (718,66 kv. m). Bendra projekto vertė – 575,38 tūkst. eurų.

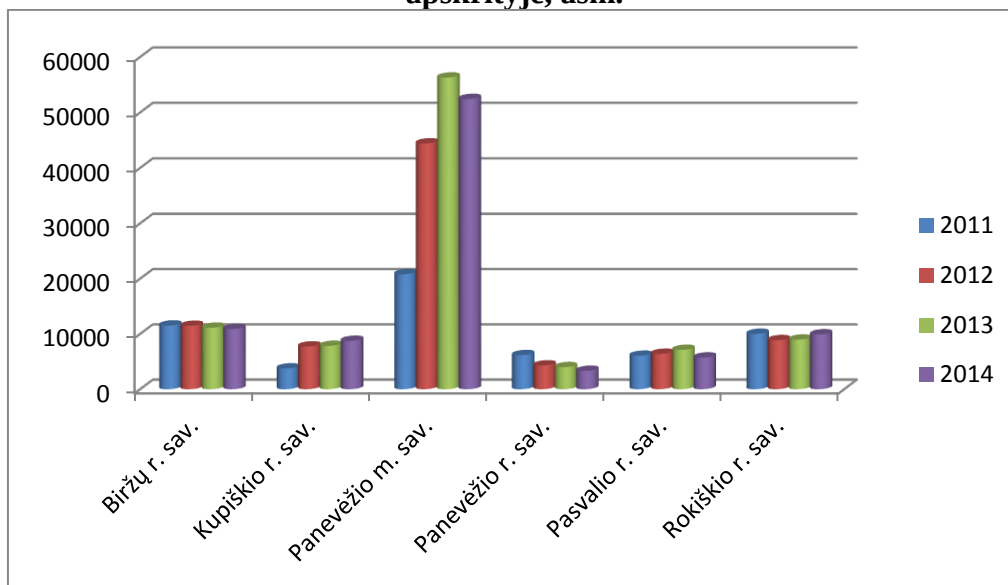
Kupiškio rajono savivaldybėje veikia Kupiškio etnografijos muziejus, turintis tris padalinius: A. Petrausko muziejų (Uoginių k.), V. Šleivyčių galeriją (Viktariškių k.), Laukminiškių kaimo muziejų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Kupiškio etnografijos muziejuje 2014 metais apsilankė 14 tūkst. lankytojų, (2011 metais – apie 8,0 tūkst. lankytojų). Rodiklis per šį laikotarpį išaugo 75 proc. Muziejų lankytojų skaičius augo ir visoje Lietuvoje (37,8 proc.), ir Panevėžio apskrityje (30,3 proc.).

SPORTAS

Kupiškio rajono savivaldybėje veikia Kupiškio rajono kūno kultūros ir sporto centras. 2011 metų rugsėjo mėn., po beveik šešerius metus trukusios rekonstrukcijos, sportininkams ir visuomenei vartus atvėrė Kupiškio miesto stadionas. Šiame stadione dabar įrengti modernūs teniso kortai, futbolo aikštė, lengvosios atletikos sektoriai, krepšinio aikštelė, patogios žiūrovų tribūnos. Jo teritorijoje iškilo ir naujas Kūno kultūros ir sporto centro administracinis pastatas su kabinetais treneriams, konferencijų sale, persirengimo kambariais ir dušais sportininkams. Įrengta moderni

stadiono vejų laistymo sistema, o svarbiausia, kad pastatą šildo geoterminė, vandenį – saulės energija.

Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius metų pabaigoje Panevėžio apskrityje, asm.

11 pav. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybėje sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius kasmet auga (2014 metais dalyvių buvo fiksuojama 232 proc. daugiau negu 2011 metais ir 11,6 proc. daugiau negu 2013 metais).

Kupiškio rajono kūno kultūros ir sporto centro duomenimis, mokinių skaičius 2014 m. rugsėjo 1 dieną buvo 218 (keletas mokinių lankė po dvi ugdymo programas). 2014 metų pabaigoje mokinių skaičius išaugo iki 237. Daugiausia mokinių lankė krepšinio ir futbolo treniruotes, mažiausiai – imtynės (19 lentelė).

19 lentelė

Mokinių skaičius 2014 metais pagal ugdymo programas

Eil. Nr.	Sporto šaka	Mokinių skaičius 2014-09-01			Iš viso 2014.09.01	Mokinių skaičius 2014-12-30			Iš viso 2014.12.30
		Pradinio rengimo	Meistriškumo ugdymo	Meistriškumo tobulinimo		Pradinio rengimo	Meistriškumo ugdymo	Meistriškumo tobulinimo	
1.	Futbolas	28	28	–	56	30	27	–	57
2.	Krepšinis	28	45	11	84	30	51	13	94
3.	Stalo tenisas	12	–	7	19	15	–	7	22

4.	Lengvoji atletika	12	10	–	22	11	9	–	20
5.	Imtynės	12	–	–	12	15	–	–	15
6.	Irkavimas	25	–	–	25	29	–	–	29
	Iš viso:	117	83	18	218	130	87	20	237

Šaltinis: Kupiškio rajono kūno kultūros ir sporto centras

Ugdymo valandų skaičius centre nuo 2010 iki 2014 metų kasmet didėjo. Tai lėmė atidarytų naujų sporto šakų (imtynių 2012 metais, irklavimo 2014 metų pavasarį) suformuotos grupės. Nuo 2010 metų iki 2014 metų pabaigos didėjo mokinių skaičius: nuo 99 iki 237 mokinių.

VIEŠASIS SAUGUMAS

Nusikalstamumas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 metais Kupiškio rajono savivaldybėje buvo užregistruoti 553 nusikaltimai (54 baudžiamieji nusižengimai). Lyginant 2014 metų duomenis su 2012 metų duomenimis, nusikalstamumas išaugo 18,3 proc. ir sudarė 9,5 proc. visų Panevėžio apskrityje padarytų nusikaltimų. Tuo tarpu bendras Lietuvos nusikalstamumas per tą patį laikotarpį 1 proc. sumažėjo, o Panevėžio apskrityje 21,2 proc. išaugo.

Nusikalstamų veikų skaičius, tenkantis 100000 gyventojų, Kupiškio rajono savivaldybėje (2931) yra vienas didžiausių iš visų Panevėžio apskrities savivaldybių (didesis yra tik Pasvalio rajono savivaldybėje (3254). Šis rodiklis Kupiškio rajono savivaldybėje yra aukštesnis už bendrąjį visos Panevėžio apskrities (2455) bei Lietuvos Respublikos (2543).

20 lentelė

Nusikalstamų veikų skaičius, tenkantis 100000 gyventojų

Vietovė	2012 m.	2013 m.	2014 m.	Pokytis lyginant 2012 m. ir 2014 m., proc. (+, -)
Lietuvos Respublika	2522	2616	2543	+0,01
Panevėžio apskritis	1965	2170	2455	+24,9
Biržų r. sav.	2060	2280	2915	+41,50
Kupiškio r. sav.	2303	2297	2931	+27,3
Panevėžio m. sav.	1928	2091	2167	+12,4
Panevėžio r. sav.	2192	2190	2012	-8,2
Pasvalio r. sav.	1866	2423	3254	+74,4
Rokiškio r. sav.	1623	2007	2516	+55,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2014 metais Kupiškio rajono savivaldybėje buvo ištirta 73 proc. nusikaltimų (ir 83 proc. baudžiamųjų nusižengimų), t. y. 11 proc. daugiau negu 2012 metais (62 proc.). Šis rodiklis yra vienas didžiausių Panevėžio apskrityje ir viršija bendrąjį šalies rodiklį, kuris yra 55 proc.

Kupiškio rajono savivaldybės 2016–2018 metų strateginis veiklos planas

Ištirtos nusikalstamos veikos 2012–2014 m.

Vietovė						
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	Ištirtų nusikaltimų skaičius, vnt.			Ištirtų nusikaltimų dalis, %		
Lietuvos Respublika	38766	41906	40974	51	54	55
Panevėžio apskritis	2610	3216	3512	54	62	60
Biržų r. sav.	287	376	472	51	62	62
Kupiškio r. sav.	282	287	401	62	65	73
Panevėžio m. sav.	1070	1236	1097	57	61	53
Panevėžio r. sav.	442	473	427	53	57	57
Pasvalio r. sav.	261	442	657	51	68	76
Rokiškio r. sav.	268	402	458	49	61	56
	Ištirtų baudžiamųjų nusižengimų skaičius, vnt.			Ištirtų baudžiamųjų nusižengimų dalis, %		
Lietuvos Respublika	4118	4426	5110	58	60	62
Panevėžio apskritis	225	317	438	54	63	69
Biržų r. sav.	19	43	101	50	61	75
Kupiškio r. sav.	13	23	45	65	64	83
Panevėžio m. sav.	99	97	115	48	53	55
Panevėžio r. sav.	35	30	31	54	46	57
Pasvalio r. sav.	27	71	79	57	74	84
Rokiškio r. sav.	32	53	67	82	96	76

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Policijos pareigūnų skaičius per 2012–2014 metų laikotarpį nežymiai augo nuo 46 pareigūnų 2012 metais iki 53 pareigūnų 2014 metais. Pagal policijos pareigūnų skaičių, tenkantį 100000 gyventojų, Kupiškio rajono savivaldybę (284) apskrityje lenkia tik Panevėžio miesto savivaldybė (418). Tačiau tai yra mažesnis rodiklis už bendrąjį šalies (325) rodiklį. Apskritis mastu šis rodiklis nėra skaičiuojamas.

Policijos pareigūnų skaičius metų pabaigoje, asm.

Vietovė	Policijos pareigūnų skaičius metų pabaigoje, asmenys			Policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų, asmenys		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	9 530	9 416	9 484	321	320	325
Panevėžio apskritis	-	-	-	-	-	-

Biržų r. sav.	63	64	57	232	242	220
Kupiškio r. sav.	46	48	53	236	252	284
Panevėžio m. sav.	368	368	398	377	382	418
Panevėžio r. sav.	60	59	53	158	157	143
Pasvalio r. sav.	61	60	62	223	225	236
Rokiškio r. sav.	89	90	90	266	275	279

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Priešgaisrinė apsauga

2014 metais Savivaldybėje užregistruoti 127 gaisrai arba 36,6 proc. daugiau nei 2013 metais (93). 2014 metais gaisruose žuvo 2 žmonės, 2013 metais žmonių mirčių gaisruose nebuvo. Dažniausios gaisrų priežastys – neatsargus rūkymas, krosnių, židinių bei dūmtraukių įrengimo ir eksploatavimo reikalavimų pažeidimai, elektros įrangos įrengimo ir eksploatavimo taisyklių pažeidimai.

TECHNOLOGINIAI VEIKSNIAI

Sparti informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sklaida sukelia daug pokyčių įvairiose visuomenės gyvenimo srityse. Ši kaita siejama su informacinės visuomenės raida. Informacinės ir ryšių technologijos vis labiau skverbiasi į valstybinio sektoriaus praktiką. Vienas iš tokios skverbties rezultatų yra viešosios elektroninės paslaugos (toliau – e. paslaugos). Per internetą teikiamos e. paslaugos įgalina taupyti laiką, pinigus, prieinamos visą parą visur, kur yra interneto ryšys ir atitinkama įranga. Pastaraisiais metais elektroninėms paslaugoms bei valdžios ir piliečių elektroninei sąveikai skiriama vis daugiau dėmesio.

Lietuvoje viešosios e. paslaugos apibrėžiamos kaip teisės aktais nustatyta duomenų, informacijos bei dokumentų teikimo ar gavimo tvarka, kurios procedūros atliekamos asmens buvimo vietoje bei jo pageidavimu, skaitmeniniu pavidalu, nuotoliniu būdu per internetą ar (ir) kitomis telekomunikacijų priemonėmis ir apima visą gyventojų ar verslo subjekto bendravimą su viešojo administravimo subjektais.

Ypač aktyviai informacinėmis technologijomis naudojasi jauni žmonės – 2015 metais 97,0 proc. 16–24 metų amžiaus gyventojų naudojo internetu (tarp vyriausiųjų, t. y. 65–74 metų amžiaus, gyventojų internetu naudojo 21,9 proc.).

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2015 metais asmeninius kompiuterius namuose turėjo 67,6 proc. namų ūkių, o interneto prieigą – 68,3 proc. Asmeninius kompiuterius turinčių namų ūkių dalis per metus nežymiai padidėjo (2014 metais – 66,2 proc.), o turinčių interneto prieigą – padidėjo daugiau nei dviem procentiniais punktais (2014 metais – 66,0 proc.).

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2015 metais prekes ar paslaugas asmeniniams tikslams internetu pirkto ar užsakė 31,8 proc. visų 16–74 metų amžiaus gyventojų. Dažniausiai elektroninė prekyba buvo naudojama perkant drabužius, avalynę, sporto prekes (16,4 proc.), namų ūkio reikmenis (12,8 proc.) ir bilietus į teatrą, kiną, koncertą ir pan. (10,6 proc.).

Lietuvos statistikos departamento 2014 metų pradžioje atlikto tyrimo duomenimis¹⁰, 94,4 proc. valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų teikė pirmojo lygio elektronines paslaugas internetu, t. y. informaciją apie jų vykdomas funkcijas ir teikiamas paslaugas galima rasti interneto svetainėje ar įstaigos tinklalapyje bendroje svetainėje, jungiančioje skirtingų šalies rajonų įstaigas, teikiančias konkrečias viešąsias ar administracines paslaugas. 69,4 proc. įstaigų sudarė galimybę parsisiųsti įvairias formas, 23,8 proc. – grąžinti jas užpildytas. 27,2 proc. įstaigų teikė paslaugas elektroniniu būdu, t. y. be papildomų popierinių procedūrų. 15,4 proc. įstaigų automatiškai (nereikalaujamos atskiros prašymo) teikė tam tikras socialinio ar ekonominio pobūdžio paslaugas, naudodamos anksčiau pateiktą vartotojo registraciją ir duomenis apie vartotoją (teikė iš dalies užpildytas duomenų perdavimo formas).

Šiuo metu Kupiškio rajono savivaldybėje yra sukurta galimybė žmonėms naudotis Savivaldybės interneto svetainėje www.kupiskis.lt teisės aktų duomenų baze, pateikti pasiūlymus, pateikti e-skundus, e-peticijas, parsisiųsti reikalingas dokumentų formas ir kt. Elektroninė demokratija tiesiogiai įtraukia piliečius į vietos valdžios valdymo procesus, formuoja pilietinę visuomenę.

Siekiant daugiau paslaugų teikti elektroniniu būdu, Kupiškio rajono savivaldybės interneto svetainės www.kupiskis.lt skyriaus „Paslaugos“ skiltyje „Administracinės paslaugos“ skelbiama įvairių sričių administracinių paslaugų teikimo tvarka, viešinamas patikslintas teikiamų paslaugų sąrašas, publikuojami atnaujinti paslaugų aprašymai, prašymų formos ir schemas.

NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ IR VVG VEIKLA

Kupiškio rajono savivaldybėje veikia per 80 įvairių sričių nevyriausybinių organizacijų (asociacijų) – medžiotojų ir žvejų būreliai, sporto klubai, kaimo bendruomenės ir jų asociacija, Kupiškio rajono vietos veiklos grupė, Kupiškio miesto vietos veiklos grupė, įvairių sričių klubai, bendrijos, sąjungos, fondai ir kitos organizacijos.

Kupiškio rajone veikia Kupiškio miesto bendruomenė ir 24 kaimo bendruomenės: Adomynės kaimo bendruomenė, Alizavos bendruomenės centras, Antašavos miestelio bendruomenė, Bakšėnų bendruomenė, bendruomenė „Miliūnai“, Juodpėnų kaimo bendruomenė,

¹⁰ <http://statistika.ivpk.lt/ataskaitos/atsisiusti/4050>

kaimo bendruomenė „Palėvenys“, kaimo bendruomenė „Valakai“, Kreipšių kaimo, Lukonių kaimo, Migonių kaimo, Naivių kaimo, Noriūnų bendruomenė, Palėvenėlės kaimo, Puponių kaimo, Rudilių kaimo, Salamiesčio bendruomenė, Senojo Subačiaus bendruomenė, Skapiškio bendruomenė, Subačiaus bendruomenė, Šepetos kaimo, Šimonių miestelio bendruomenė, Uoginių kaimo, Virbališkių kaimo bendruomenės ir Kupiškio rajono kaimų bendruomenių asociacija bei Kupiškio miesto bendruomenė „Mūsų Kupiškis“.

Rajone veikia Kupiškio rajono vietos veiklos grupė (VVG), susikūrusi 2007 m. balandžio 26 d. Jos pagrindinis tikslas – pagerinti Kupiškio rajono žmonių gyvenimo kokybę. Kad tai taptų įmanoma, turėjo susivienyti pačių atokiausių rajono vietovių gyventojai, visuomeninės organizacijos, verslininkai ir Savivaldybės atstovai, nes kaimo plėtros politika grindžiama įvairių sektorių kryptinga veikla, savivaldos skatinimu ir visų, dalyvaujančių šioje politikoje, veikimo atvirumu ir bendradarbiavimu. Kupiškio rajono VVG šūkis – „Mes kartu, kad kaimas gyvas būtų“. 2009–2015 metais buvo įgyvendinama Kupiškio rajono integruota 2007–2013 m. vietos plėtros strategija gyvenimo kokybei kaime gerinti, kuri atspindėjo LEADER metodo įtvirtintą naują požiūrį į kaimo plėtrą, pabrėžiantį teritorinio susietumo, integruotumo, novatoriškumo bei dalyvavimo principus. Visa Kupiškio rajono VVG parengtos vietos plėtros strategijos įgyvendinimui skirta paramos suma–2056,3 tūkst. eurų. Iš šios sumos 1719,1 tūkst. eurų skirta vietos projektams įgyvendinti. Šiuo metu parengta ir pateikta vertinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai 2014–2020 metų vietos plėtros strategija.

2015 m. rugpjūčio mėn. įsteigta Kupiškio miesto vietos veiklos grupė. Kupiškio miesto VVG misija – skatinti bendruomenines iniciatyvas bei gyventojų verslumą, didinti bedarbių ir neaktyvių darbingų gyventojų užimtumą įgyvendinant Europos Sąjungos strategiją. Kupiškio miesto VVG veiklos tikslas – pagerinti vietinės įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius.

2016 m. sausio mėn. baigta rengti Kupiškio miesto 2016–2023 metų vietos plėtros strategija, kurios tikslas – pagerinti vietinės įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją išnaudojant gyvenamosios vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius. Kupiškio miesto vietos veiklos grupės teritorijos vizija 2023 metams – tai miestas, kuriame gyvena darbštūs ir gebantys greitai prisitaikyti prie pokyčių gyventojai, kurie gerbia šalia esantį žmogų, nepriklausomai nuo jo amžiaus, religijos ir kitų skirtumų, kurie noriai ir drąsiai imasi naujų veiklų, tiki savanoriško darbo prasme ir verte, noriai prisideda prie miesto plėtros ir skatina aplink esančius prisijungti, yra ištikimi miestui ir savo kraštui.

Teisinė bazė

Kupiškio rajono savivaldybė savo veiklą organizuoja vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir vidaus dokumentais: Kupiškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatais ir kitais savivaldos institucijų veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

Organizacinė struktūra

Savivaldybių funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Viešojo administravimo funkcijas atlieka Savivaldybės taryba, Savivaldybės kontrolierius, meras, Savivaldybės administracija, kitos įstaigos, tarnybos, Savivaldybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar Savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises Savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia Savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal su Savivaldybe sudarytas sutartis – kiti fiziniai bei juridiniai asmenys.

Kupiškio rajono savivaldybės atstovaujamoji institucija yra taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, vykdomoji institucija – Administracijos direktorius, turintis viešojo administravimo teises ir pareigas. Šios Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės įgyvendinimą.

Savivaldybės taryba savo veikloje vadovaujasi 2015 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. TS-39 patvirtintu Kupiškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu. Kupiškio rajono savivaldybės tarybą sudaro 25 tarybos nariai. Sudaryti 6 Kupiškio rajono savivaldybės tarybos komitetai:

- Kontrolės komitetas.
- Kaimo ir bendruomenių reikalų komitetas.
- Sveikatos ir socialinės apsaugos komitetas.
- Kultūros, švietimo, sporto ir teisėsaugos komitetas.
- Vietinio ūkio, architektūros ir aplinkos apsaugos komitetas.
- Ekonomikos, finansų ir biudžeto komitetas.

Savivaldybės taryba 2007 m. gegužės 17 d. sprendimu TS-91 patvirtino Kupiškio rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatus. Pagrindiniai Savivaldybės administracijos veiklos tikslai: kartu su Savivaldybės taryba skatinti ir plėtoti vietos savivaldą kaip demokratinės valstybės raidos pagrindą; sudaryti teisinės prielaidas įgyvendinti Konstitucijos nuostatą, jog visos valdžios tarnauja žmonėms. Svarbiausias Savivaldybės administracijos uždavinys – vykdyti viešąjį

administravimą, skatinti tarnautojų administracinius gebėjimus, didinti veiklos efektyvumą. Savivaldybės administracijos ūkinės-finansinės veiklos kontrolę atlieka Savivaldybės kontrolierius.

Kupiškio rajono savivaldybės administracijos struktūrą sudaro: Administracijos direktorius, struktūriniai teritoriniai padaliniai, t. y. Alizavos seniūnija, Kupiškio seniūnija, Noriūnų seniūnija, Skapiškio seniūnija, Subačiaus seniūnija, Šimonių seniūnija, struktūriniai padaliniai, t. y. Kanceliarijos skyrius, Finansų ir biudžeto skyrius, Ekonomikos ir turto valdymo skyrius, Kultūros, švietimo ir sporto skyrius, Socialinės paramos skyrius, Urbanistikos ir ekologijos skyrius, Viešųjų pirkimų ir strateginio planavimo skyrius, Civilinės metrikacijos skyrius, Centralizuota vidaus audito tarnyba, Buhalterinės apskaitos skyrius, Švietimo įstaigų buhalterinės apskaitos tarnyba, Vaiko teisių apsaugos skyrius, Žemės ūkio ir bendruomenių skyrius, Ūkio skyrius; į struktūrinius padalinius neįeinantys darbuotojai, t. y. vyriausiasis specialistas (2 teisininkai), vyriausiasis specialistas (informacinėms technologijoms), specialistas (informacinėms technologijoms), specialistas (įvairių sričių specialistai).

Žmonių ištekliai

Kupiškio rajono savivaldybės administracijos duomenimis, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičius administracijoje kasmet kinta nežymiai. 2011 metais joje dirbo 136 darbuotojai, 2015 metų pabaigoje Kupiškio rajono savivaldybės administracijoje iš viso dirbo 146 darbuotojai (58 asmenys – valstybės tarnautojai ir 88 asmenys – dirbantys pagal darbo sutartis).

Siekdama gerinti teikiamų viešųjų paslaugų kokybę, Kupiškio rajono savivaldybės administracija 2014 metais baigė įgyvendinti projektą „Kupiškio rajono savivaldybės darbuotojų žinių ir gebėjimų tobulinimas“. Projekto tikslas – didinti Kupiškio rajono savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus, ypatingą dėmesį skiriant su Valstybės ir Savivaldybės strateginių tikslų įgyvendinimu susijusių gebėjimų ugdymui ir stiprinimui. Projekto įgyvendinimo metu 90 Kupiškio rajono savivaldybės administracijos darbuotojų (valstybės tarnautojų ir asmenų, dirbančių pagal darbo sutartis), politikų bei Savivaldybės kontrolieriaus tarnybos dirbančiųjų tobulino savo kvalifikaciją, dalyvaudami organizuotuose mokymuose.

Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos

Kaip veiklos viešinimo ir įvaizdžio kūrimo priemonė Kupiškio rajono savivaldybei svarbus interneto svetainė www.kupiskis.lt, kuri yra atnaujinama pateikiant svarbiausias naujienas, Savivaldybės tarybos sprendimus, Administracijos direktoriaus įsakymus ar kitą aktualią gyventojams, turistams ar verslininkams informaciją. Savivaldybės interneto svetainėje skelbiami visuomenei aktualūs teisės aktai, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai dėl teritorijų

planavimo. Nuolat atnaujinamas Kupiškio rajono savivaldybės administracinių paslaugų sąrašas su paslaugų aprašais ir prašymų formomis. Savivaldybės interneto svetainėje skelbiami Savivaldybės tarybos posėdžių balsavimo rezultatai bei garso įrašai.

Savivaldybės tarybos priimti sprendimai, sprendimų projektai publikuojami Teisės aktų informacinėje sistemoje, norminiai teisės aktai, pasirašyti elektroniniu parašu, skelbiami Teisės aktų registre. Kupiškio rajono savivaldybės administracija dalyvavo įgyvendinant Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos inicijuotą projektą „Centralizuotas savivaldybių paslaugų perkėlimas į elektroninę erdvę“. Projekto tikslas – į elektroninę erdvę perkelti savivaldybių teikiamas administracines paslaugas ir suvienodinti paslaugų teikimo lygį visose savivaldybėse.

2014 metais Savivaldybės administracijos informacinės sistemos buvo pritaikytos dirbti su euru.

Planavimo sistema

Savivaldybės veiklos planavimas pagal veiklos rezultatų pasiekimo trukmę yra suskirstytas į tris kategorijas: ilgos trukmės – Kupiškio rajono plėtros iki 2020 m. strateginis planas, vidutinės trukmės – Kupiškio rajono savivaldybės strateginis veiklos planas, trumpojo laikotarpio – Savivaldybės biudžetas.

Kupiškio rajono plėtros iki 2020 metų strateginis planas patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. TS-69. Strateginiame plane išskirti 3 Savivaldybės plėtros prioritetai: išsilavinusios, pilietiškos, saugios ir saugios visuomenės vystymasis, verslo aplinkos gerinimas ir turizmo plėtotė, darni gyvenamosios aplinkos plėtra. Prioritetų įgyvendinimui numatyta 10 tikslų ir 23 uždaviniai, už kurių vykdymą paskirtos atsakingos institucijos.

Be Kupiškio rajono savivaldybės plėtros iki 2020 m. strateginio plano, 2015 metais taip pat buvo parengtos 2 sektorinės galimybių studijos:

- Kupiškio rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių naudojimo plėtros galimybių studija, skirta įgyvendinti darnios energetikos plėtros tikslus ir užtikrinti šiuo metu naudojamo iškastinio kuro pakeitimą atsinaujinančiais energijos ištekliais ekonomiškai pagrįstu mastu.
- Kupiškio rajono vietinės reikšmės kelių ir gatvių rekonstravimo ir plėtros galimybių studija, kuri įgalina kurti šiuolaikišką vieningą rajono transporto sistemą, savo techniniais parametrais ir teikiamų paslaugų kokybe atitinkančią ES valstybių lygį, siekiant sudaryti palankias sąlygas rajono ekonomikos plėtrai.

Parengti strateginiai dokumentai sudarys sąlygas efektyviau naudoti turimus ir planuojamus gauti finansinius, materialinius ir žmogiškuosius išteklius Kupiškio rajono plėtros vizijai įgyvendinti ir numatytiems tikslams pasiekti.

2013 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. TS-373 Kupiškio rajono savivaldybės taryba patvirtino parengtą Kupiškio rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą. 2015 metais taip pat buvo parengtas ir Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. TS-256 patvirtintas Kupiškio rajono šilumos ūkio specialusis planas (atnaujinimas) bei 2015 m. rugsėjo 24 d. sprendimu Nr. TS-263 patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos plėtros specialusis planas.

2013 m. spalio 24 d. Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-220 buvo patvirtintas Kupiškio rajono teritorijos bendrasis planas – pagrindinis planavimo dokumentas, reglamentuojantis rajono teritorijos naudojimo ir tvarkymo ilgalaikę strategiją, užtikrinantis darnią plėtrą, atitinkančią nacionalinius ir ES regioninės plėtros prioritetus ir tikslus.

Finansiniai ištekliai

Viena svarbiausių Kupiškio rajono savivaldybės administracijos funkcijų – Savivaldybės biudžeto sudarymas ir vykdymas. Buvo parengti ir Savivaldybės tarybai pateikti tvirtinti 69 sprendimų projektai dėl Savivaldybės biudžeto tvirtinimo, tikslinimo, papildomų lėšų skyrimo ir perskirstymo. Parengti 8 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektai biudžeto vykdymo klausimais.

Kupiškio rajono savivaldybės administracijos finansų ir biudžeto skyriaus duomenimis, Savivaldybės biudžeto pajamos 2014 metais sudarė 14972,57 tūkst. eurų. Patikslintas pajamų planas įvykdytas 100,1 proc. – gauta 47,1 tūkst. litų viršplaninių pajamų.

23 lentelė

2014 metų Savivaldybės biudžeto pajamos, tūkst. eurų

Pajamų grupės	Patvirtintas pajamų planas	Patikslintas pajamų planas	Faktiškai gauta pajamų	Įvykdymo procentas	Viršyta + Negauta-	Struktūra proc.
Mokesčiai	6416,2	6416,2	6524,4	101,7	+108,2	43,6
Dotacijos	7830,6	7862,7	7782,9	99,0	-79,8	52,0
Kitos pajamos	527,5	680,0	665,3	97,8	-14,7	4,4
Iš viso pajamų	14774,3	14958,9	14972,6	100,1	+13,7	100,0

Šaltinis: Kupiškio rajono savivaldybės administracijos finansų ir biudžeto skyrius

2014 metais pajamos iš mokesčių sudarė 43,6 proc. Savivaldybės biudžeto gautų pajamų. Mokestinių pajamų planas įvykdytas 101,7 proc. – surinkta 108,2 tūkst. eurų daugiau, nei planuota. Gyventojų pajamų mokesčio, gaunamo pagal procentinę dalį iš Valstybinės mokesčių inspekcijos,

Kupiškio rajono savivaldybės 2016–2018 metų strateginis veiklos planas

planas neįvykdytas 0,9 proc. arba negauta 27,3 tūkst. eurų planuotų pajamų. Gyventojų pajamų mokesčio savivaldybių išlaidų struktūrų skirtumams išlyginti planas įvykdytas 107,7 proc. arba iš valstybės išdo gauta 88,3 tūkst. eurų daugiau, nei patvirtinta, tačiau gyventojų pajamų mokesčio savivaldybių pajamoms iš gyventojų pajamų mokesčio išlyginti planas neįvykdytas 2,9 proc. ir negauta 38,8 tūkst. eurų patvirtintų pajamų.

Turto mokesčių (žemės, paveldimo turto, nekilnojamojo turto) patikslintas planas įvykdytas 132,1 proc. – gauta 134,5 tūkst. eurų daugiau, nei planuota. Dėl 2013 metais įsigaliojusios naujos žemės mokesčio mokėjimo tvarkos ir pasikeitusių tarifų šio mokesčio surinkta 112,6 tūkst. eurų arba 53,3 proc. daugiau, nei buvo planuota.

Prekių ir paslaugų mokesčių planas įvykdytas 88 proc. – gauta 48,5 tūkst. eurų mažiau, negu buvo planuota, iš jų daugiausia negauta vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą – 48,1 tūkst. eurų. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą įplaukos naudojamos atitinkamai specialiajai programai finansuoti.

2014 metais dotacijų ir lėšų iš valstybės biudžeto ir kitų valdymo lygių gauta 7782,9 tūkst. eurų arba 52 proc. visų Savivaldybės biudžeto pajamų, iš jų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti gauta 2042,2 tūkst. eurų, mokinio krepšeliui finansuoti – 3989,5 tūkst. eurų, Europos Sąjungos finansinės paramos lėšų Savivaldybės biudžeto ankstesniais metais patirtoms išlaidoms kompensuoti, vykdant investicinius projektus – 168,2 tūkst. eurų.

Visos Savivaldybės biudžeto pajamos, palyginti su 2013 metais, sumažėjo 1,6 proc. arba 249,9 tūkst. eurų. Šį sumažėjimą reikšmingiausiai įtakojo 19 proc. (1748,1 tūkst. eurų) sumažėjusios valstybės biudžeto dotacijos. Bendroje Savivaldybės biudžeto pajamų struktūroje dotacijų lyginamoji dalis, palyginti su 2013 metais, sumažėjo 8,3 procentiniu punktu. Dotacijos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti sumažėjo 41,9 proc., arba 1470,1 tūkst. eurų. Didžiausią įtaką dotacijų sumažėjimui turėjo socialinių pašalpų mokėjimo perdavimas iš valstybės į savarankiškąją funkciją.

Trūkstant nuosavų finansinių išteklių Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos lėšomis vykdomiems projektams finansuoti, teko naudotis bankų paskolomis. Švietimo, kultūros, infrastruktūros, aplinkos apsaugos, socialinės apsaugos objektams renovuoti ir paskoloms grąžinti Savivaldybė 2014 metais pasiskolino 1334,4 tūkst. eurų. Per metus Savivaldybės paskolų likutis padidėjo 523,0 tūkst. eurų ir 2014 m. gruodžio 31 d. sudarė 4508,1 tūkst. eurų. Savivaldybės skola neviršijo Lietuvos Respublikos 2014 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatyto skolinimosi limitu.

Visos gautos Savivaldybės biudžeto pajamos nukreipiamos tam tikroms savivaldos funkcijoms vykdyti. Savivaldybės biudžeto išlaidoms finansuoti 2014 metais panaudota 16157,1 tūkst. eurų, įskaitant Savivaldybės 2013 metų nepanaudotas biudžeto lėšas (271,0 tūkst. eurų) ir paskolų lėšas (1402,2 tūkst. eurų).

Metinis biudžeto išlaidų planas įvykdytas 96,6 proc. arba 573,0 tūkst. eurų mažiau, nei buvo planuota. Palyginti su 2013 metais, išlaidos sumažėjo 2,5 proc., arba 412,5 tūkst. eurų.

24 lentelė

2014 metų Savivaldybės biudžeto išlaidos, tūkst. eurų

Valstybės funkcijos	2014 metai		
	patikslintas planas	įvykdyta	lyginamoji dalis, proc.
Bendros valstybės paslaugos	2107,6	2085,4	12,9
Gynyba	15,6	15,5	0,1
Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	432,3	432,3	2,7
Ekonomika	975,5	951,8	5,9
Aplinkos apsauga	919,3	816,8	5,1
Būstas ir komunalinis ūkis	392,7	337,7	2,1
Sveikatos apsauga	117,0	105,2	0,6
Poilsis, kultūra ir religija	1218,4	1167,7	7,2
Švietimas	7570,9	7479,8	46,3
Socialinė apsauga	2980,9	2764,9	17,1
Iš viso išlaidų	16730,2	16157,1	100,0

Šaltinis: Kupiškio rajono savivaldybės administracijos finansų ir biudžeto skyrius

Savivaldybės biudžeto išlaidų struktūroje pagal valstybės funkcijas didžiausią dalį sudaro išlaidos švietimui – 46,3 proc. Švietimo reikmėms panaudota 7479,8 tūkst. eurų, iš jų ikimokyklinio ugdymo organizavimui – 784,0 tūkst. eurų, pagrindinio ugdymo organizavimui – 3489,3 tūkst. eurų, gimnazijoms – 1617,6 tūkst. eurų, neformaliojo vaikų švietimo įstaigoms – 351,6 tūkst. eurų.

Socialinei apsaugai išleista 2764,9 tūkst. eurų arba 17,1 proc. visų išlaidų. Tai antra pagal dydį Savivaldybės biudžeto išlaidų dalis. Palyginti su 2013 metais, išlaidos socialinei apsaugai sumažėjo 348,8 tūkst. eurų arba 11,2 proc. Tai lėšos socialinėms, laidojimo pašalpoms, būsto išlaikymo išlaidų ir transporto lengvatų kompensacijoms, jų administravimo išlaidoms.

Viešosios ekonomikos sričiai priskiriamoms veiklos rūšims išleista 951,8 tūkst. eurų. Tai lėšos melioracijai, seniūnijų vietiniams keliams ir Kupiškio miesto gatvėms prižiūrėti, viešiesiems darbams.

2014 metais Savivaldybės biudžeto lėšos buvo naudojamos 5 programoms vykdyti. Daugiausiai biudžeto lėšų panaudota Žinių visuomenės, kultūrinio ir sportinio skatinimo programai (47,3 proc.), Socialinės ir sveikatos apsaugos – 19,6 proc., Savivaldybės valdymo ir pagrindinių

funkcijų vykdymo – 18,6 proc., Ekonominio konkurencingumo ir investicijų plėtros – 7,6 proc. ir Viešosios infrastruktūros plėtros – 6,9 proc.

Vidaus audito kontrolė

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba atlieka finansinį ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Kontrolės ir audito tarnybos atliekamo audito išorinę priežiūrą atlieka Valstybės kontrolė.

Savivaldybės Centralizuota vidaus audito tarnyba, kuri yra tiesiogiai pavaldi ir atskaitinga Savivaldybės administracijos direktoriui, savo veikloje vadovaujasi Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatomis bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus auditą. Tarnyba vykdo nepriklausomą, objektyvią tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veiklą Savivaldybės administracijoje, jai pavaldžiuose ir jos valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse, siekiant užtikrinti jų veiklos gerinimą.

2014 m. spalio 13–24 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Vidaus audito ir finansų kontrolės metodologijos departamento Vidaus audito ir finansų kontrolės metodologijos ir priežiūros skyrius atliko Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Centralizuotos vidaus audito tarnybos veiklos vertinimą už laikotarpį nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2014 m. spalio 1 d. Pateikta bendra vertinimo išvada: Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Centralizuotos vidaus audito tarnybos veikla iš esmės atitinka Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių vidaus auditą, nuostatas. Vertinimo metu neatitikimų teisės aktų, reglamentuojančių vidaus auditą, reikalavimams ir galinčių daryti įtaką Vidaus audito tarnybos veiklai, nenustatyta.

SSGG ANALIZĖ

VIDINIAI VEIKSNIAI	
STIPRYBĖS	
1.	Parengtas Kupiškio rajono bendrasis planas iki 2026 metų.
2.	Parengtas Kupiškio rajono plėtros iki 2020 metų strateginis planas.
3.	Patogi Kupiškio rajono geografinė padėtis.
4.	Aukštas automobilizacijos lygis.
5.	Didėjantis gyventojų, prisijungusių prie centralizuotų vandens ir nuotekų sistemų, skaičius.
6.	Išaugusi bendrosios žemės ūkio, gyvulininkystės ir augalininkystės, produkcijos apimtis.
7.	Didėjanti įmonių apyvarta.
8.	Rajone daug lankytinų ir turistams patrauklių vietų.
9.	Skatinant verslą, socialiai jautrioms gyventojų grupėms taikomi mažesni fiksuoti pajamų mokesčio dydžiai.
10.	Išplėtotas kultūros centrų, bibliotekų tinklas.
11.	Augantis sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius.
12.	Didėjantis santuokų ir mažėjantis ištuokų skaičius.
13.	Plėtojamos socialinės paramos teikimo rajone struktūros.
14.	Sėkmingai įgyvendinami įvairių sričių projektai.
15.	Švietimo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos pasiekiamos visiems Savivaldybės gyventojams.
VIDINIAI VEIKSNIAI	
SILPNYBĖS	
16.	Mažėjantis veikiančių ūkio subjektų skaičius, žemas gyventojų verslumo lygis.
17.	Blogėjanti Savivaldybės demografinė situacija: mažėjantis gyventojų skaičius, neigiama natūrali gyventojų kaita, senstanti visuomenė.
18.	Nepakankamas jaunimo užimtumas, trūksta neformalaus ugdymo infrastruktūros.
19.	Nusidėvėjusi švietimo, sveikatos, sporto ir kultūros įstaigų materialinė bazė.
20.	Nepakankamai išplėtotas centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra.
21.	Vietinės reikšmės keliuose patobulintos kelių dangos dalis ženkliai atsilieka nuo šalies, apskrities ir kitų apskrities savivaldybių rodiklių.
22.	Žemas tiesioginių užsienio bei materialių investicijų lygis.
23.	Aukštas nedarbo lygis.
24.	Pasenusi Kupiškio autobusų parko materialinė bazė vykdant būtinus visuomenei keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus.
25.	Nepakankamos galimybės Kupiškio rajone apgyvendinti didesnes grupes turistų, trūksta pramogų, viešojo maitinimo paslaugų.
26.	Didelės daugiabučių namų eksploatacijos išlaidos.
27.	Gyventojai nenoriai dalyvauja sprendimų priėmimo procese.
28.	Neišnaudojamas gamtinis rekreacinis potencialas, nepakankamai išvystyta viešojo turizmo sektoriaus infrastruktūra, (ženklimas, kelių nuorodos, teritorijų schemos ir pan.), nepakankamai išplėtotas dviračių ir pėsčiųjų takų infrastruktūra.
IŠORINIAI VEIKSNIAI	
GALIMYBĖS	
1.	Sėkmingas Europos Sąjungos lėšų panaudojimas darniam rajono vystymuisi.
2.	Didesnis nevyriausybinių organizacijų įsitraukimas į įvairių paslaugų teikimą.
3.	Didesnių turistinių srautų pritraukimas racionaliai panaudojant turimus rekreacinius ir kultūrinius

	resursus.
4.	Kokybiškų viešųjų paslaugų teikimas modernizuojant švietimo, kultūros, sporto įstaigas bei kitą viešąją infrastruktūrą.
5.	Viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimo plėtra inicijuojant ir įgyvendinant projektus partnerystės principu.
6.	Gyventojų verslumo ugdymas, naujų verslo finansavimo formų bei instrumentų panaudojimas plėtojant smulkiojo ir vidutinio verslo sektorių, bendruomeninį socialinį verslą.
7.	Aplinkos (gamtos, kultūros paveldo, kraštovaizdžio objektų, parkų) panaudojimas turizmo ir kitoms viešoms reikmėms.
8.	Kelių ir gatvių infrastruktūros gerinimas.
9.	Aplinkos gerinimas plėtojant bei modernizuojant vandens ir nuotekų tinklų plėtrą, buitinių atliekų tvarkymo sistemą.
10.	Neformaliojo ugdymo galimybių plėtra.
11.	Socialinių ir sveikatos paslaugų skaičiaus, įvairovės ir kokybės didinimas.
12.	Autobusų parko ir infrastruktūros atnaujinimas, maršrutų optimizavimas.
13.	Gyventojų apklausų organizavimo sistemos įdiegimas siekiant nustatyti problemas ir tobulintinas sritis.
14.	Sudaryta motyvacija alternatyviai energetikai bei nuosekliai vykdoma daugiabučių namų renovacija, mažinanti eksploatacijos kaštus.
IŠORINIAI VEIKSNIAI	
GRĖSMĖS	
15.	Blogėjanti ekonominė situacija Europoje, lėtas šalies ekonomikos augimas.
16.	Spartus gyventojų senėjimas ir mažėjantis darbingo amžiaus asmenų skaičius, didėjanti emigracija mažins Savivaldybės ekonominį potencialą, neleis pritraukti tiesioginių investicijų bei užtikrinti ekonominės plėtos.
17.	Jaunimo ir kvalifikuotos darbo jėgos išvykimas į kitus rajonus ar užsienį.
18.	Biurokratinės kliūtys ir įstatyminės teisės aktų bazės trūkumai, užkertantys kelią investicijų pritraukimui bei rajono vystymui.
19.	Socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros poreikio ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės.
20.	Švietimo sistemos išteklių efektyvaus panaudojimo mažėjimas dėl mažėjančio mokinių skaičiaus bendrojo lavinimo mokyklose.
21.	Kultūros paveldo objektų sunykimas dėl nepakankamo finansavimo ir panaudojimo visuomenės poreikiams.
22.	Nepakankamas verslo įmonių aktyvumas ir investicinis įmonių potencialas.
23.	Didėjantys aplinkosauginiai ir kiti apribojimai įvairiai ekonominei veiklai.

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS MISIJA

Sėkmingai plėtoti ir įgyvendinti savivaldos teisę, užtikrinti subalansuotą plėtrą bei kokybiškai vykdyti viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijas tenkinant Kupiškio rajono savivaldybės bendruomenės viešuosius poreikius ir interesus.

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIAI TIKSLAI IR 2016 – 2018 METŲ PROGRAMŲ APRAŠYMAS

SVP sudaro penkios programos, kurių tikslas sėkmingai vykdant veiklą siekti strateginių tikslų bei produktyvių efekto rodiklių.

Strateginio tikslo pavadinimas: Skatinti žinių visuomenės plėtrą, kultūrinį ir sportinį aktyvumą	Kodas 1
Įgyvendinant tikslą vykdoma ši programa: 01 Žinių visuomenės, kultūros ir sportinio aktyvumo skatinimo programa Tikslo pasiekimo vertinimo (efekto) kriterijai: E-1-1 Mokinių skaičiaus rajone pokytis (lyginant su praėjusiais metais), proc. E-1-2 Įgijusių išsilavinimą pagal ugdymo programas mokinių skaičiaus pokytis (lyginant su praėjusiais metais), proc. E-1-3 Mokinių dalis, tęsiančių studijas aukštojo mokslo studijų programas vykdančiose įstaigose (universitetuose, kolegijose), nuo visų brandos atestatus įgijusių mokinių skaičiaus, proc. E-1-4 Gyventojų, dalyvaujančių sporto ir kultūros renginiuose, dalis nuo bendro Savivaldybės gyventojų skaičiaus, proc.	
Strateginio tikslo pavadinimas: Užtikrinti racionalų Savivaldybės teritorijos ir jos infrastruktūros vystymąsi, skatinti žemės ūkio ir verslo plėtrą, formuoti turizmui patrauklaus krašto įvaizdį	Kodas 2
Strateginio tikslo aprašymas:	
Įgyvendinant tikslą vykdomos šios programos: 02 Ekonominio konkurencingumo ir investicijų plėtros programa 03 Viešosios infrastruktūros plėtros programa Tikslo pasiekimo vertinimo (efekto) kriterijai: E-2-1 Verslumo lygis (veikiančių SVV įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų). E-2-2 Kelių eismo įvykių skaičiaus pokytis (lyginant su ankstesniais metais), proc.	
Strateginio tikslo pavadinimas: Gerinti sveikatos apsaugos ir socialinės paramos paslaugų kokybę ir prieinamumą	Kodas 3
Strateginio tikslo aprašymas:	
Įgyvendinant tikslą vykdomos ši programa: 04 Socialinės ir sveikatos apsaugos programa Tikslo pasiekimo vertinimo (efekto) kriterijai: E-3-1 Gyventojų sergamumo pokytis (lyginant su praėjusiais metais), proc. E-3-2 Patenkintų prašymų socialinėms paslaugoms dalis nuo bendro pateiktų prašymų skaičiaus, proc., duomenis išskiriant pagal lytį ir siekiant užtikrinti proporcingą paslaugų suteikimą tiek moterims, tiek vyrams.	
Strateginio tikslo pavadinimas: Plėtoti vietos savivaldą, užtikrinti jos turto ir lėšų racionalų panaudojimą	Kodas 4
Strateginio tikslo aprašymas:	
Įgyvendinant tikslą vykdomos ši programa: 05 Savivaldybės valdymo ir pagrindinių funkcijų vykdymo programa Tikslo pasiekimo vertinimo (efekto) kriterijai: E-4-1 Savivaldybės teikiamų paslaugų kokybe patenkintų klientų dalis nuo bendro internetinės apklausos dalyvių skaičiaus, proc.	